

Dokument s plenarne sjednice

A9-0275/2021

1.10.2021

IZVJEŠĆE

s preporukama Komisiji o zaštiti radnika od azbesta
(2019/2182(INL))

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Izvjestitelj: Nikolaj Villumsen

(Inicijativa – članak 47. Poslovnika)

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
PRILOG I. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA	20
Europska okvirna direktiva za nacionalne strategije odstranjivanja azbesta	20
PRILOG II. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA	22
Ažuriranje Direktive 2009/148/EZ	22
PRILOG III. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA	33
Priznavanje bolesti povezanih s azbestom i naknada za njih.....	33
PRILOG IV. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA	34
Ažuriranje Direktive 2009/148/EZ – provjera azbesta prije radova na energetskoj obnovi....	34
PRILOG V. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA	35
Provjera azbesta u zgradama za prodaju ili najam.....	35
OBRAZLOŽENJE	37
MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE	39
MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA.....	51
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	58
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	59

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

s preporukama Komisiji o zaštiti radnika od azbesta (2019/2182(INL))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir članke 152. i 154. UFEU-a, koji se odnose na ulogu socijalnih partnera i savjetovanje s njima,
- uzimajući u obzir članak 153. stavke 1. i 2. UFEU-a,
- uzimajući u obzir članak 192. stavke 1., 3., 4. i 5. UFEU-a,
- uzimajući u obzir članak 194. stavak 2. UFEU-a,
- uzimajući u obzir članak 114. stavak 1. UFEU-a,
- uzimajući u obzir članak 168. UFEU-a,
- uzimajući u obzir članak 169. stavak 3. UFEU-a,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu¹,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada (preinaka)²,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu³,
- uzimajući u obzir Direktivu 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ)⁴,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički proglašili 17. studenoga 2017.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. ožujka 2021. naslovljenu „Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava“ (COM(2021)0102),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2013. o zdravstvenim rizicima na radu

¹ SL L 330, 16.12.2009., str. 28.

² SL L 153, 18.6.2010., str. 13.

³ SL L 183, 29.6.1989., str. 1.

⁴ SL L 158, 30.4.2004., str. 50.

vezanim uz azbest i izgledima za ukidanje svih postojećih vrsta azbesta⁵,

- uzimajući u obzir praktične smjernice Komisije za informiranje i osposobljavanje radnika koji rade na odstranjuvanju azbesta ili održavanju (2012.),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. lipnja 2014. o strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014. 2020. (COM(2014)0332),
- uzimajući u obzir Ocjenu praktične provedbe direktiva EU-a o sigurnosti i zdravlju na radnom mjestu u državama članicama EU-a, koju je objavila Komisija,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 15. svibnja 2019. naslovljeno „Rad s azbestom u energetskoj obnovi”,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 18. veljače 2015. naslovljeno „Oslobađanje Europske unije od azbesta”,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 10. ožujka 2021. o provedbi Uredbe (EU) br. 305/2011 o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržiste građevnih proizvoda (Uredba o građevnim proizvodima)⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. srpnja 2020. o strategiji održivosti za kemikalije^{1a},
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Strategija održivosti u području kemikalija. Prelazak na netoksični okoliš” (COM(2020)0667),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća naslovljene „Strategija Unije za održive kemikalije: vrijeme je za rezultate” od 12. ožujka 2021.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života” (COM(2020)0662),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. veljače 2021. naslovljenu „Europski plan za borbu protiv raka” (COM(2021)0044),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2020. naslovljenu „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo. Za čišću i konkurentniju Europu” (COM(2020)0098),
- uzimajući u obzir Znanstveno izvješće za ocjenu graničnih vrijednosti za azbest na radnom mjestu Europske agencije za kemikalije od 1. veljače 2021.,
- uzimajući u obzir izvješće naslovljeno „Pobijediti rak: moguća misija” u okviru Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (2021. – 2027.),
- uzimajući u obzir preporuke Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) iznesene u

⁵ SL C 36, 29.1.2016., str. 102.

⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0074.

informativnom članku „Iskorjenjivanje bolesti povezanih s azbestom” iz ožujka 2014.,

- uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda, a posebno cilj br. 3 o pravu na dobro zdravlje i dobrobit,
- uzimajući u obzir članke 47. i 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir mišljenja Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A9-0275/2021),
 - A. budući da se pri utvrđivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije mora zajamčiti visok stupanj zaštite zdravlja ljudi;
 - B. budući da azbest godišnje uzrokuje 30 000 – 90 000 smrtnih slučajeva u Uniji;
 - C. budući da rak pluća čini 54 % i 75 % karcinoma povezanih s radnim mjestom te je stoga i njihov najčešći oblik, dok je azbest glavni uzrok raka pluća (45%)⁷; budući da izloženost azbestu u kombinaciji s konzumacijom duhana znatno povećava rizik od razvoja raka pluća⁸;
- D. budući da je Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) priznala azbest kao dokazanu karcinogenu tvar (1. skupina) odgovornu za rak pluća i mezoteliom te rak grkljana i jajnika; budući da treba promicati istraživanja drugih vrsta raka izazvanih azbestom, kao i drugih nekanceroznih zdravstvenih stanja⁹; budući da je povećani rizik od raka zabilježen čak i u populacijama koje su izložene vrlo niskim razinama azbestnih vlakana, uključujući krizotilna vlakna; budući da azbest može uzrokovati druge nemaligne plućne i pleuralne poremećaje, uključujući pleuralne plakove, pleuralna zadebljanja i benigne pleuralne izljeve;
- E. budući da je azbest u Uniji zabranjen od 2005.; budući da su neke države članice već 1980-ih zabranile azbest; budući da države članice što prije moraju osigurati potpuno postupno ukidanje azbestnih vlakana; budući da se priroda i opseg upotrebe azbesta znatno razlikuju među državama članicama;
- F. budući da je u Uredbi (EU) 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ (Uredba REACH) navedeno da je proizvodnja, prodaja i upotreba azbestnih vlakana i proizvoda

⁷ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/581397/EPRI_BRI\(2016\)581397_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/581397/EPRI_BRI(2016)581397_EN.pdf)

⁸ <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/asbestos-elimination-of-asbestos-related-diseases>

⁹ <https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Arsenic-Metals-Fibres-And-Dusts-2012>

¹⁰ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH), o osnivanju Europske agencije za kemikalije i o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94, kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ te Direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006, str. 1.).

kojima su ta vlakna namjerno dodana zabranjena i budući da je cilj Uredbe (EU) 2016/1005¹¹ o izmjeni Priloga XVII. Uredbi REACH osigurati potpuno postupno ukidanje azbestnih proizvoda u državama članicama do 1. srpnja 2025.;

- G. budući da je azbest izrazito opasna karcinogena tvar koja se u cijelom svijetu koristi u građevinarstvu i drugim materijalima u mnogim područjima našeg svakodnevnog života; budući da za mnoge različite skupine postoji rizik od izloženosti azbestu, uključujući radnike u građevinskom sektoru i sektoru obnove, rudarenju, gospodarenju otpadom, vatrogasce te vlasnike kuća i iznajmljivače; budući da može proći i do 40 godina dok se manifestiraju najštetniji učinci udisanja azbestnih vlakana na zdravlje i bolesti povezane s azbestom; budući da se očekuje da će broj slučajeva u Uniji doseći vrhunac oko 2025.¹²;
- H. budući da se, unatoč postojećim propisima na razini Unije i na nacionalnoj razini, mnogi slučajevi bolesti povezane s azbestom prečesto ne priznaju kao profesionalne bolesti te stoga žrtve ne ispunjavaju uvjete za naknadu povezanu s radom, što povećava tjelesnu patnju od te bolesti; budući da sindikati i udruge koje zastupaju žrtve imaju važnu ulogu u pomaganju žrtvama profesionalnih bolesti u postupcima priznavanja i odštetnim zahtjevima;
- I. budući da se pri upravljanju azbestom u zgradama, uključujući napuštenim zgradama, i njegovom sigurnom odstranjuvanju moraju u potpunosti uzeti u obzir zdravlje i sigurnost na radnom mjestu u vezi s Unijinim planom poboljšanja toplinske izolacije izgrađenog okoliša s ciljem uštede energije, kao i njezinim planom da do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent; budući da obnova zgrada radi povećanja energetske učinkovitosti često uključuje rukovanje materijalima kao što su krovovi, zidovi ili električne instalacije, koji bi mogli sadržavati azbest ako su izgrađeni prije Unijinih i nacionalnih propisa o zabrani upotrebe azbesta; budući da je znatan dio postojećeg izgrađenog okoliša u Uniji stariji od 50 godina; budući da se pogoršanjem fonda zgrada Unije povećava rizik od izloženosti tvarima u okolišu koja predstavlja prijetnju mnogim različitim skupinama stanovništva i koja bi mogla naročito dovesti do većeg broja slučajeva mezotelioma; budući da su bolesti povezane s azbestom pronađene među stanovništvom koje živi u blizini industrijskih pogona; budući da su zdravstveni učinci izloženosti tvarima u okolišu uvelike podcijenjeni¹³; budući da razine izlaganja azbestu iz okoliša mogu dosegnuti razine profesionalnog izlaganja; budući da je potrebno više istraživanja o rizicima povezanim s izlaganjem azbestu iz okoliša;
- J. budući da odlaganje azbestnog otpada na odlagališta nije održivo dugoročno rješenje jer će se njime morati baviti buduće generacije s obzirom na to da se azbestna vlakna s vremenom gotovo ne uništavaju; budući da treba izbjegavati otpuštanje azbestnih vlakana u okoliš; budući da postoji potreba za razvojem isplativih metoda za inertizaciju

¹¹ Uredba Komisije (EU) 2016/1005 od 22. lipnja 2016. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu azbestnih vlakana (krizotila) (SL L 165, 23.6.2016., str. 4.).

¹² *Understanding a Man-Made Epidemic: The Relation between Historical Asbestos Consumption and Mesothelioma Mortality in Belgium*, Van den Borre, Laura & Deboosere, Patrick, Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis, 2017.

¹³ *Environmental exposure to asbestos, from geology to mesothelioma*, Bayram, Mehmeta; Bakan and Nur Dilekb, Current Opinion in Pulmonary Medicine, 2014.

otpada koji sadržava azbest kako bi se deaktivirala aktivna azbestna vlakna i prenamijenila u materijale koji ne predstavljaju rizik za javno zdravlje;

- K. budući da bi općenito trebalo poticati istraživanje i inovacije kako bi se poboljšao pregled azbesta, identifikacija drugih vrsta raka povezanih s azbestom osim raka pluća i mezotelioma, sigurne tehnike uklanjanja, gospodarenje otpadom i sigurnost stanara zgrada i izloženih radnika, uključujući tehnologiju za upozoravanje i otkrivanje azbesta u stvarnom vremenu;
- L. budući da politika Unije u području okoliša, u skladu s člankom 191. stavkom 1. UFEU-a treba doprinositi ostvarivanju ciljeva kao što su zaštita ljudskog zdravlja, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, promicanje opreznog i razboritog korištenja prirodnih resursa i promicanje mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih ili globalnih ekoloških problema;
- M. budući da se u skladu s člankom 191. stavkom 2. UFEU-a politika Unije u pitanjima okoliša treba temeljiti na načelu opreznosti te na načelu preventivnog djelovanja, načelu da se šteta nanesena okolišu popravlja ponajprije na samom izvoru te na načelu da onečišćivač plaća.
- N. budući da se u članku 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima navodi da visoka razina zaštite okoliša i poboljšavanje kvalitete okoliša moraju biti uključeni u politike Unije i osigurani u skladu s načelom održivog razvoja;
- O. budući da je pravo na siguran, čist, zdrav i održiv okoliš sve više priznato s obzirom na činjenicu da se tijekom proteklih nekoliko godina povećao broj država koje ga priznaju te da je to pravo ili elemente tog prava u svojim nacionalnim pravnim sustavima priznalo više od 155 zemalja;
- P. budući da je prema Europskoj agenciji za kemikalije azbest karcinogena tvar bez utvrđenog praga; budući da postojeća obvezujuća granična vrijednost izloženosti azbestu na radnom mjestu (OELV) iznosi 0,1 vlakna/cm³ kao osmosatni vremenski ponderirani prosjek; budući da je Odbor za procjenu rizika ECHA-e pripremio mišljenje za smanjenje obvezujuće granične vrijednosti za izloženost azbestu na radnom mjestu; budući da izloženost uvijek treba smanjiti koliko je to tehnički moguće, posebno ako ne postoji sigurna granična vrijednost; budući da bi stoga obvezujuću graničnu vrijednost izloženosti na radnom mjestu trebalo preispitati kako bi se uzeo u obzir najnoviji znanstveni i tehnički napredak te u skladu s time i revidirati;
- Q. budući da je 80 % slučajeva raka povezanih s radom koji su priznati u državama članicama povezano s azbestom; budući da radnici snose 98 % troškova, uključujući utjecaj na kvalitetu života i obitelji radnika; budući da procjene upućuju na to da trošak raka povezanog s radom u Uniji iznosi između 270 i 610 milijardi EUR godišnje, odnosno od 1,8 % do 4,1 % BDP-a¹⁴; budući da su mjere za poboljšanje politika za sprečavanje bolesti ključne kako bi se osiguralo da radnici i njihove obitelji mogu živjeti zdravije;
- R. budući da se azbest u velikoj mjeri upotrebljava u stanogradnji i predstavlja rizik za zdravlje; budući da su međunarodne organizacije i države članice priznale pravo na

¹⁴

<https://www.etui.org/sites/default/files/Web-executive%20summary-cancer-final.pdf>

prikidan prostor za stanovanje, koje se među ostalim definira kao pružanje zaštite od prijetnji zdravlju, kao ljudsko pravo i kao ključni faktor za rješavanje zdravstvenih nejednakosti; budući da će sigurno uklanjanje azbesta doprinijeti jamčenju kvalitetnog prostora za stanovanje za sve, posebno za vlasnike s niskim prihodima i iznajmljivače, čiji su se uvjeti stanovanja posljednjih desetljeća pogoršali;

- S. budući da se sigurno uklanjanje azbesta ne bi smjelo koristiti kao izgovor za prakse kao što je deložacija stanara zbog toga što se njihovi domovi moraju obnoviti;
- T. budući da uvođenje zahtjeva za sigurno uklanjanje azbesta mora biti socijalno pravedno i popraćeno odgovarajućim mjerama za potporu vlasnicima zgrada u financiranju potrebnih obnova, kao i popratnih mjera za izgradnju kapaciteta za mala i srednja poduzeća koja provode rade; budući da bi istodobno sredstva Unije u okviru vala obnove za Europu, utvrđena u komunikaciji Komisije od 14. listopada 2020., trebalo osigurati za korisnike koji poštuju propise Unije i nacionalne propise čiji je cilj zaštita radnika od izloženosti azbestu;
- U. budući da je azbest i dalje prisutan u mnogim administrativnim zgradama, školama, domovima, infrastrukturi, javnom prijevozu i vodoopskrbnim mrežama; budući da se zbog proteka vremena znanje o uporabi i prisutnosti te tvari smanjuje; budući da prisutnost azbesta i nedostatak znanja o tom pitanju predstavljaju opasnost za sve stanare i korisnike zgrada;
- V. budući da se rezolucijom Parlamenta od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za pravednu tranziciju¹⁵ poziva države članice da iskorijene smrtnе slučajevе povezane s radnim mjestom i smanje bolesti povezane s radnim mjestom do 2030. te se poziva Komisiju na reviziju Direktive 2004/37/EZ;
- W. budući da se u komunikaciji Komisije od 3. veljače 2021. naslovljenoj „Europski plan za borbu protiv raka” navodi da se 52 % smrtnih slučajeva na radu na godišnjoj razini u Uniji može pripisati karcinomima povezanim s radnim mjestom; podsjeća da su poboljšanje rane dijagnoze, liječenja i rehabilitacije prioriteti plana EU-a za borbu protiv raka i da bi trebali koristiti pacijentima koji boluju od bolesti povezanih s azbestom; budući da Komisija u okviru svojeg plana 2022. planira predstaviti zakonodavni prijedlog za daljnje smanjenje izloženosti radnika azbestu;
- X. budući da je europski stup socijalnih prava usvojen kao odgovor na socijalne izazove u Uniji; budući da se on sastoji od 20 načela podijeljenih u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni radni uvjeti te socijalna zaštita i uključenost; budući da se načelom br. 10. predviđa visoka razina zaštite zdravlja i sigurnosti radnika na radnom mjestu, koja bi trebala uključivati zaštitu radnika od izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radnom mjestu;
- Y. budući da je kriza istaknula važnost sprečavanja bolesti povezanih s radnim mjestom i ulaganja u cjenovno pristupačno javno zdravlje za sve; budući da inspektorati rada, sindikati te predstavnici u području zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu imaju ključnu ulogu u učinkovitoj inspekcijskoj i provedbi pravila i propisa povezanih s azbestom; budući da su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće kazne ključne za odvraćanje poslodavaca od kršenja propisa o zdravlju i sigurnosti na radu te za

¹⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0371.

osiguravanje poštenog tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu;

- Z. budući da izgrađeni okoliš ima znatan utjecaj na mnoge gospodarske sektore, lokalna radna mjesta i kvalitetu života; budući da je cilj nove strategije Komisije za održivi izgrađeni okoliš, među ostalim, promicanje načela kružnosti tijekom cijelog životnog ciklusa zgrada; budući da novi akcijski plan Komisije za kružno gospodarstvo od 11. ožujka 2020. uključuje usmjerene inicijative u pogledu ključnih lanaca vrijednosti proizvoda kao što su građevinarstvo i zgrade; budući da se u komunikaciji Komisije od 1. srpnja 2020. naslovljenoj „Europski program vještina za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost“ (COM(2020)0274) potvrđuje da će građevinski sektor morati ulagati u usavršavanje radne snage kako bi se zadovoljile potrebe zelene tranzicije u pogledu zelenog dizajna i materijala, energetske učinkovitosti, kružnosti i obnove; budući da je dostupnost kvalificiranih građevinskih radnika ključna za uspjeh vala obnove;
- AA. budući da se azbest i materijali i proizvodi koji sadrže azbest i dalje mogu zakonito proizvoditi, obrađivati, uvoziti i izvoziti u više od 100 zemalja diljem svijeta, uključujući zemlje u susjedstvu Unije; budući da se Uredbom (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ utvrđuje provedba Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini, kako je revidirana 2019. (Roterdamska konvencija), pri čemu je potreban poseban sporazum zemlje prije izvoza proizvoda koji sadržava toksične kemikalije; budući da je u komunikaciji Komisije od 28. listopada 2015. naslovljenoj „Poboljšanje jedinstvenog tržišta: više prilika za ljude i poduzeća“ (COM(2015)0550) kao prioritet utvrđeno jačanje napora da se onemogući stavljanje nesukladnih proizvoda na tržištu Unije, među ostalim i azbest; budući da, unatoč zabranama na razini Unije i nacionalnoj razini te postojećim propisima, azbest i dalje ulazi na unutarnje tržište¹⁷; budući da sve dok se azbest zakonito proizvodi i stavlja na tržište na svjetskoj razini, uvijek postoji rizik da će ući na unutarnje tržište;
- AB. budući da su pouzdani registri osoba koje su bile ili su trenutačno izložene azbestu važni kako bi se osigurao zdravstveni nadzor i olakšalo priznavanje profesionalnih bolesti, uz istodobno poštovanje Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸; budući da države članice imaju različite načine organiziranja nacionalnih sustava socijalnog osiguranja u pogledu ozljeda ili bolesti povezanih s radnim mjestom, uključujući komplementarnu ulogu kolektivnih ugovora; budući da je potrebno poštovati načela na kojima se temelje takvi sustavi i autonomiju socijalnih partnera;
- AC. budući da se u mišljenju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 18. Veljače 2015. o temi „EU bez azbesta“ navodi da bi se na razini država članica

¹⁶ Uredba (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija (preinaka) (SL L 201, 27.7.2012., str. 60.).

¹⁷ http://www.ibasecretariat.org/alpha_ban_list.php;
<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/ALL/year/2019/tradeflow/Imports/partner/WLD/product/252400>

¹⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

trebalo osigurati da se svi slučajevi azbestoze, mezotelioma i drugih bolesti povezanih s azbestom evidentiraju sustavnim prikupljanjem podataka o profesionalnim i neprofesionalnim bolestima azbesta, da se pleuralni plakovi kategoriziraju i službeno registriraju kao bolest povezana s azbestom, da se osigura pouzdano mapiranje prisutnosti azbesta, uz pomoć namjenskih opservatorija i medicinskog osoblja koje bi trebalo dobiti odgovarajuću obuku da bi mogli postavljati odgovarajuće dijagnoze;

- AD. budući da se zakonodavstvom koje je na snazi u nekim državama članicama određene obveze nameću vlasnicima, administratorima ili upraviteljima zgrada koje sadrže azbest kada počnu upotrebljavati zgradu ili namjeravaju započeti s rušenjem, a ne kada prodaju zgradu opremljenu proizvodima koji sadrže azbest;

Europska strategija za odstranjivanje svog azbesta

1. ističe da je sigurno uklanjanje azbesta primjer kad je potrebno primijeniti načelo zdravlja u svim politikama iz članka 168. stavka 1. UFEU-a jer je izravno povezano sa sljedećim nedavnim i predstojećim političkim inicijativama Unije: novim okvirom Unije za zdravlje i sigurnost, zelenim planom i valom obnove, instrumentom Next Generation EU i višegodišnjim finansijskim okvirom, Europskim planom za borbu protiv raka, strategijom EU-a za otpad i paketom za kružno gospodarstvo; ističe da bi se pri obradi azbesta trebalo u potpunosti primjenjivati načelo opreznosti; poziva Komisiju da predloži odgovarajuću reviziju relevantnog zakonodavstva Unije o otpadu;
2. naglašava da je sigurno odstranjivanje azbesta težak i hitan zadatak te ponovno poziva na sveobuhvatni i integrirani pristup kojim će se povezati nekoliko područja politike; ističe da bi sigurni radni uvjeti trebali biti glavni prioritet;
3. poziva Komisiju da predstavi Europsku strategiju za odstranjivanje svog azbesta koja će uključivati sljedeće elemente:
 - (a) europski okvir za nacionalne strategije za sigurno odstranjivanje svog azbesta u državama članicama. Taj bi okvir trebao uključivati zakonodavni prijedlog za uvođenje minimalnih standarda za nacionalne registre azbesta koji će biti javno dostupni;
 - (b) prijedlog ažuriranja Direktive 2009/148/EZ kako bi se ojačale mjere Unije za zaštitu radnika od prijetnje azbesta i kako bi se spriječio novi val žrtava azbesta tijekom vala obnove zgrada Unije;
 - (c) zakonodavni prijedlog za sljedeće:
 - (i) priznavanje profesionalnih bolesti, uključujući sve poznate bolesti povezane s azbestom, s minimalnim standardima za postupke priznavanja, te
 - (ii) minimalne standarde za naknade žrtvama profesionalnih bolesti povezanih s azbestom;
 - (d) prijedlog ažuriranja Direktive 2010/31/EU s ciljem uvođenja zahtjeva za obavezne provjere azbesta i drugih opasnih tvari i nakon toga za njihovo uklanjanje prije nego što radovi na obnovi mogu započeti kako bi se zaštитilo zdravlje građevinskih radnika;

- (e) zakonodavni prijedlog za obvezni pregled zgrada prije prodaje ili iznajmljivanja te za uvođenje certifikata o azbestu za zgrade izgrađene prije 2005. ili prije godine u kojoj je donesena ekvivalentna nacionalna zabrana upotrebe azbesta, ovisno o tome što je ranije;
4. napominje da će sveobuhvatne strategije uklanjanja imati finansijske i administrativne posljedice za vlasnike zgrada, javna tijela i poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća, uključujući mikropoduzeća, kao i znatno radno opterećenje za certifikacijska tijela; stoga naglašava da bi trebalo osigurati odgovarajuća prijelazna razdoblja te odgovarajuću regulatornu i finansijsku potporu;
 5. ističe da je potrebno mobilizirati sve postojeće finansijske mehanizme dostupne na razini Unije i država članica te ističe činjenicu da je Komisija već pojasnila da države članice mogu dodijeliti sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih fondova za rukovanje azbestom i njegovo uklanjanje¹⁹; u tom pogledu poziva na mobilizaciju europskih strukturnih i investicijskih fondova kako bi se poboljšala pouzdanost i brzina pregleda azbesta te mjerjenje, uklanjanje i sigurno gospodarenje otpadom u skladu s ciljevima relevantnih nacionalnih ili regionalnih programa; naglašava da je od ključne važnosti potpora istraživanju i razvoju, osobito s ciljem razvoja i poboljšanja ulaska na tržište tehnologija za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, uključujući sustave mjerena i upozorenja za azbest u stvarnom vremenu, kao i troškovno učinkovite metode i tehnologije za inertizaciju azbesta; poziva Komisiju i države članice da iskoriste sve instrumente za potporu ulaganjima u održive tehnologije liječenja, uključujući putem namjenski važnih projekata od zajedničkog europskog interesa;
 6. naglašava da bi istodobno sredstva Unije u okviru vala obnove trebalo osigurati za korisnike koji poštuju propise Unije i nacionalne propise čiji je cilj zaštita radnika od izloženosti azbestu; poziva na uspostavu sustava kojim će se zajamčiti povrat sredstava Unije od korisnika za koje se utvrdi da ne ispunjavaju pravila Zajednice ili nacionalna pravila o zaštiti radnika od azbesta;
 7. poziva na poboljšanje Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA) kako bi se pružili učinkoviti alati kao što su tehnička i znanstvena potpora za poboljšanje prevencije, bolje pratila registracija radnih mjesta koja sadrže azbest i radnici koji su bili ili su mogli biti u kontaktu s azbestom te poboljšalo osposobljavanje i zaštitna oprema za radnike; poziva na uspostavu europske platforme u okviru nadležnosti agencije EU-OSHA kako bi se predstavile dobre prakse uklanjanja azbesta i sigurnog zbrinjavanja azbesta, koje su već provedene u nekoliko država članica, te omogućila razmjena takvih dobrih praksi;
 8. ističe da inspektorati rada imaju ključnu ulogu u sprečavanju i nadzoru izloženosti azbestu te u povećanju stručnosti i informiranja unutar poduzeća; poziva države članice da povećaju broj inspektora rada, kvalitetu inspektorata i inspekciju rada te njihovu učestalost; smatra da bi države članice trebale znatno premašiti preporuke Međunarodne organizacije rada o minimalno jednom inspektoru na svakih 10 000 radnika; potiče države članice da uvedu učinkovite, razmjerne i odvraćajuće kazne poduzećima koja ne poštuju svoje obveze, posebno u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu;

¹⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-000862-ASW_EN.html

9. smatra da je hitno potreban učinkovit pristup pravosuđu i pravnoj zaštiti za sve štetne posljedice za zdravlje za sve žrtve azbesta, ne samo za one povezane s anksioznošću; ističe da bi poslodavci trebali pokriti sve zdravstvene troškove povezane s izlaganjem azbestu; poziva Komisiju da procijeni moguću potrebu za zakonodavstvom kojim se uspostavlja opći sustav odgovornosti za raspršeno onečišćenje kako bi se žrtvama pružila naknada za svu štetu uzrokovana raspršenim onečišćenjem, uključujući onu uzrokovana azbestom;

Europska okvirna direktiva za nacionalne strategije odstranjivanja azbesta

10. pozdravlja komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mesta, poboljšanje života”, čiji je cilj obnova 35 milijuna zgrada do 2030.; dijeli mišljenje izneseno u komunikaciji da bi posebnu pozornost trebalo pridati zaštiti radnika koji obnavljaju stare zgrade i sudjeluju u hitnim operacijama od izloženosti azbestu;
11. naglašava da je za bolje preventivne mjere i upravljanje rizicima povezanima s azbestom potreban pristup relevantnim informacijama prilagođenima potrebama osoba na koje se to izravno odnosi;
12. poziva Komisiju da podrži širenje informacija o različitim sustavima za sigurno i uredno uklanjanje i odlaganje azbestnih proizvoda na temelju najboljih raspoloživih tehnika;
13. ističe da su rizici za populaciju izloženu prirodnim azbestnim materijalima također područje u kojem su potrebne informacije;
14. ustraje u tome da bi svaka inicijativa Unije kojom se podupire energetska obnova trebala biti socijalno pravedna i uključivati mjere za zaštitu zdravlja stanara i radnika, među ostalim utvrđivanjem zgrada koje sadrže azbest, kako bi se omogućilo sigurno uklanjanje azbesta i drugih opasnih materijala;
15. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da pristup pristojnom, cjenovno pristupačnom i zdravom prostoru za stanovanje bude jedan od temelja Akcijskog plana stupa;
16. pozdravlja činjenicu da nekoliko država članica i regija trenutačno provodi ambiciozne planove za uklanjanje azbesta iz izgrađenog okoliša s jasnim rokovima, uključujući Nizozemsku, Poljsku i Flandriju;
17. ponovno poziva Komisiju da uz savjetovanje s odgovarajućim dionicima, uključujući socijalne partnere, utvrdi pravni okvir za procjenu svog postojećeg azbesta u zgradama i infrastrukturi u državama članicama te da procijeni troškove njegova sigurnog odstranjivanja u svakoj državi članici;
18. poziva Komisiju da iznese prijedlog okvirne direktive temeljem koje će države članice donijeti nacionalne planove uklanjanja azbesta koji uključuju jasne i realistične rokove, uključujući prioritete i privremene ciljeve, detekciju i registraciju azbesta, financiranje i potporu za vlasnike stambenih nekretnina i MSP-ove, mjere zaštite radnika od rizika izlaganja azbestu u skladu s Direktivom 2009/148/EZ te sigurno odlaganje azbesta kako bi se spriječio njegov ulazak u postupke recikliranja;

19. ustraje u potrebi provođenja dugoročnog epidemiološkog nadzora kako bi se procijenila učinkovitost poduzetih mjera; ističe da je mezoteliom bolest čiji je glavni čimbenik rizika azbest i da je broj dijagnosticiranih mezotelioma relevantan pokazatelj za epidemiološki nadzor; stoga poziva na obvezno prijavljivanje slučajeva mezotelioma nadležnim tijelima;
20. ističe da se, prema nedavnim studijama, oko 20 % slučajeva mezotelioma u industrijaliziranim zemljama može pripisati izlaganju azbestu izvan radnog mjesta²⁰;
21. podsjeća na očekivano povećanje građevinskih radova s obzirom na val obnove koji će biti popraćen povećanjem izlaganjem azbestnim vlaknima na radu i azbestnim vlaknima iz okoliša; ističe potrebu da se azbest zamijeni energetski učinkovitim materijalima u kontekstu vala obnove;
22. ponovno poziva na uspostavu nacionalnih javnih registara azbesta; poziva Komisiju da u sklopu prijedloga okvirne direktive uvede minimalne standarde za javno dostupne digitalne nacionalne registre azbesta i drugih opasnih tvari u javnim zgradama te u zgradama u privatnom vlasništvu; ističe da bi registri azbesta trebali biti kompatibilni s bazama podataka i registrima kao što su oni povezani s energetskom učinkovitošću, a podatke za njih trebalo bi prikupiti putem zajedničkih alata (tj. putovnica za obnovu zgrada), u skladu s Uredbom (EU) 2016/679;
23. poziva Europsku agenciju za okoliš da provede daljnja istraživanja o prisutnosti azbesta u rijekama i njihovim pritokama te o njegovu utjecaju na divlju floru i faunu, po uzoru na istraživanje američke Agencije za zaštitu okoliša²¹;
24. naglašava da bi se razine pozadinske koncentracije azbesta u atmosferi trebale pratiti i mjeriti u svim državama članicama, da bi pristup informacijama trebao biti dostupan i da bi trebalo uvesti granične vrijednosti izloženosti za životne prostore;
25. podsjeća da su talijanski znanstvenici u svojoj studiji pokrenuli važno pitanje o tome povećava li unošenje vode koja sadrži azbestna vlakna rizik od raka želuca i debelog crijeva²²; naglašava da bi za uočavanje potencijalnih bolesti povezanih s azbestom, koje su eventualno uzrokovane pijenjem vode koja sadrži takva vlakna koja dolaze iz azbestnih cijevi, moglo biti potrebno nekoliko desetljeća; naglašava da bi se, čak i ako se na temelju same studije talijanskih znanstvenika u ovoj fazi ne može izvesti konačan zaključak o povezanosti unošenja azbesta vodom i razvoja raka gastrointestinalnog trakta, trebalo primjenjivati načelo opreznosti s obzirom na neizvjesnost koja je s tim povezana; smatra da bi se o tom važnom pitanju trebalo provesti više istraživanja; stoga poziva države članice da redovito prate kvalitetu vode koja se upotrebljava za odvajanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju te da poduzmu potrebne preventivne mjere i mjerne ublažavanja u slučaju da postoji rizik za ljudsko zdravlje;
26. izražava zabrinutost zbog stanja mreže za distribuciju vode namijenjene za ljudsku potrošnju u Uniji i korištenja azbestno-cementnih cijevi zbog čije se degradacije u vodu

²⁰ [The health impact of nonoccupational exposure to asbestos: what do we know? \(nih.gov\)](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2703333/)

²¹ Washington State Department of Health (2009), Advisory for Swift Creek Naturally Occurring Asbestos. United States Environmental Protection Agency, Swift Creek (https://response.epa.gov/site/site_profile.aspx?site_id=3639)

²² Agostino Di Ciaula, Valerio Gennaro. *Rischio clinico da ingestione di fibre di amianto in acqua potabile*, Epidemiologia&Prevenzione, <https://epiprev.it/3608>

oslobađaju azbestna vlakna; nadalje podsjeća da se u skladu s preporukama SZO-a azbestno-cementne cijevi više ne bi smjeli upotrebljavati niti odobravati za vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju²³; smatra da bi u okviru europske strategije za potpuno uklanjanje azbesta te europskog plana i nacionalnih planova za oporavak trebalo izraditi i provesti sveobuhvatan plan za obnovu europske mreže za distribuciju vode namijenjene za ljudsku potrošnju i odstranjivanje azbesta iz nje;

Ažuriranje Direktive 2009/148/EZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu

27. podsjeća da je azbest i dalje jedan od najvažnijih izazova u području zdravlja na radu i da je diljem svijeta azbestu na radnom mjestu izloženo 125 milijuna ljudi²⁴, unatoč činjenici da su rizici koje predstavlja za zdravlje poznati već desetljećima;
28. ističe da svake godine oko 250 000 ljudi u svijetu umre zbog izloženosti azbestu²⁵; ističe da se stopa smrtnosti od azbestnih vlakana posljednjih godina čak ubrzala;
29. poziva Komisiju da ažurira Direktivu 2009/148/EZ, uzimajući u obzir najnovije znanstvene spoznaje i tehnička postignuća, uključujući ocjenu različitih vrsta azbestnih vlakana i njihovih štetnih učinaka na zdravlje, te da započne postupak savjetovanja za ažuriranje popisa vlaknastih silikata u okviru područja primjene te Direktive te da u tom kontekstu razmotri uključivanje ribekita, kao i vinčita, rihterita, fluoro-edenita i erionita na popis koji već sadržava aktinolit, antofilit, tremolit, grunerit;
30. naglašava da se Direktiva 2009/148/EZ primjenjuje na sve aktivnosti u kojima su radnici izloženi ili bi mogli biti izloženi tijekom rada prašini koja nastaje od azbesta ili materijala koji sadrže azbest; poziva na donošenje strožih odredbi kojima se jamči zaštita svih radnika na lokacijama za uklanjanje azbesta, uključujući radnike koji ulaze na mjesto rada nakon uklanjanja; poziva da se veći naglasak stavi na potrebu uključivanja svih rizičnih profesija, uključujući radnike za obnovu i rušenje, upravitelje otpadom, rudare i vatrogasce, u nacionalnu provedbu te Direktive;
31. zabrinut je jer najnovija znanstvena medicinska istraživanja i preporuke pokazuju da ne postoji granična vrijednost ispod koje je koncentracija vlakana azbesta u zraku bezopasna²⁶; u tom pogledu smatra da se nikakve iznimke od mjera zaštite utvrđenih u Direktivi 2009/148/EZ ne mogu opravdati pozivanjem na granične vrijednosti za izloženost na radnom mjestu; poziva na to da se u Direktivi 2009/148/EZ u potpunosti odražava načelo da bi se uvijek trebale poduzimati odgovarajuće mjere osobne zaštite tijekom aktivnosti u kojima su radnici izloženi ili bi mogli biti izloženi prašini koja nastaje od azbesta ili materijala koji sadrže azbest tijekom rada; smatra da bi pri procjeni rizika trebalo uzeti u obzir opasnu prirodu nedrobljivih materijala koji sadrže azbest; poziva na pojedinačnu procjenu rizika povezanu s planiranim radnim procesom kako bi se utvrdile potrebne zaštitne mjere;

²³ https://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/pdf/20171215_EC_project_report_final_corrected.pdf - point 13.1

²⁴ WHO, Azbest: iskorjenjivanje bolesti povezanih s azbestom, 2018.

²⁵ Furuya, Sugio; Chimed-Ochir, Odgerel; Takahashi, Ken; David, Annette; Takala, Jukka, 2018. „Global Asbestos Disaster”, *Int. J. Environ. Res. Public Health* 15, br. 5: 1000. <https://doi.org/10.3390/ijerph15051000>

²⁶ Znanstveno izvješće za ocjenu graničnih vrijednosti za azbest na radnom mjestu Europske agencije za kemikalije od 1. veljače 2021.

32. ustraje u tome da je prioritet sigurno uklanjanje i odlaganje dijelova i materijala koji sadrže azbest jer popravak, održavanje, oblaganje ili pakiranje samo dovode do odgode uklanjanja, čime se nastavlja rizik za stanovnike, a kasnije i radnike; poziva na zabranu inkapsulacije ili pakiranja materijala koji sadrže azbest, a koji se tehnički mogu ukloniti; ustraje u tome da bi se tom zabranom trebalo izbjegći dovođenje najskromnijih kućanstava u situaciju u kojoj si ne bi mogli priuštiti potrebnu obnovu; stoga naglašava potrebu za odgovarajućim popratnim mjerama; inzistira na važnosti identifikacije, registracije i redovnog praćenja dijelova koji sadrže azbest, a koji se ne mogu ukloniti u kratkom roku (poput betonskih zidova u zgradama);
33. potiče stvaranje sinergija s bazom podataka koju uspostavlja Europska agencija za kemikalije kako bi se prikupile informacije i steklo bolje znanje o tvarima koje predstavljaju razlog za zabrinutost u proizvodima tijekom njihova korištenja i nakon što postanu otpad;
34. podsjeća na temeljno pravno načelo zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, a to je da se uvijek mora primjenjivati najsuvremenija tehnologija kako bi se postigla najviša moguća razina zaštite; poziva na jačanje minimalnih tehničkih zahtjeva za sniženje koncentracije azbestnih vlakana u zraku na najnižu tehnički moguću razinu, među ostalim suzbijanjem prašine i usisavanjem prašine na izvoru, kontinuiranom sedimentacijom i sredstvima za dekontaminaciju; poziva na utvrđivanje minimalnih zahtjeva za razliku tlakova između komora za azbest i njihova okruženja, dovoda svježeg zraka i HEPA filtara;
35. naglašava potrebu za ažuriranim minimalnim tehničkim zahtjevima za uključivanje odredbi kako bi se išlo u korak s tehnološkim razvojem; naglašava da je potrebno dodatno istražiti obveznu upotrebu robota i drugih naprednih tehnologija, među ostalim istraživanjem i sustavnijom razmjenom najboljih praksi među državama članicama kako bi se kontinuirano razvijali novi standardi za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika; napominje da optička mikroskopija nije najnovija dostupna tehnologija za brojenje azbestnih vlakana u zraku i da je analitička transmisijska elektronska mikroskopija (ATEM) osjetljivija i omogućuje razlikovanje i brojenje azbestnih vlakana; poziva na primjenu, kad je to moguće, ATEM-a ili sličnih naprednih metoda za brojenje vlakana;
36. podsjeća da uzorkovanje mora biti reprezentativno za osobnu izloženost radnika, što znači da se uzorci moraju uzeti u reprezentativnim i realnim situacijama izloženosti radnika azbestnoj prašini, i to redovitim mjerenjem tijekom određenih operativnih faza; smatra da bi, ako uzorkovanje ne može biti reprezentativno za osobnu izloženost radnika, trebalo primijeniti sve odgovarajuće zaštitne mjere;
37. smatra da bi informacije u obavijesti trebale uključivati sve elemente dodane u Prilogu II. ovoj Rezoluciji, kao što su, na primjer, područja u kojima će se obavljati radovi, oprema koja se upotrebljava za zaštitu i dekontaminaciju radnika te plan zbrinjavanja otpada; drži da bi nadležna nacionalna tijela trebala pohranjivati informacije najmanje 40 godina;
38. inzistira da je poslodavcima, posebno malim i srednjim poduzećima te mikropoduzećima, važno osigurati dostačnu i usmjerenu potporu u provedbi zaštitnih mjera i zahtjevima za obavješćivanje kako bi se izbjeglo neispunjavanje uvjeta; ističe da bi se uvođenjem standardiziranih postupaka za aktivnosti povezane s azbestnim

materijalima doprinijelo smanjenju razina prašine azbestnih vlakana, troškova tih aktivnosti te bi se olakšalo ispunjavanje zahtjeva za obavješćivanje;

39. primjećuje da aktualni minimalni standard Unije za graničnu vrijednost za izloženost azbestu na radnom mjestu iznosi 100 000 vlakana na m³ (0,1 vlakna/cm³); te da većina država članica primjenjuje trenutačni minimalni standard; naglašava da je u nekim državama članicama na snazi znatno niža granična vrijednost za izloženost na radnom mjestu kako bi se zaštitilo zdravlje radnika, npr. u Nizozemskoj ta vrijednost iznosi 2 000 vlakana/m³ (0,002);
40. ističe da su vodeći medicinski znanstvenici iz Međunarodne komisije za medicinu rada (ICOH) zaključili da granične vrijednosti za izloženost ne pružaju odgovarajuću zaštitu od raka te predložili graničnu vrijednost za izloženost na radnom mjestu od 1 000 vlakana/m³ (0,001 vlakna/cm³); pozdravlja predanost Komisije da iznese zakonodavni prijedlog za dodatno smanjenje izloženosti radnika azbestu 2022. i poziva Komisiju da kao prioritet ažurira te granične vrijednosti izloženosti, koje bi trebalo postaviti na 0,001 vlakna/cm³ (1 000 vlakana/m³), uzimajući u obzir preporuke različitih dionika i nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu; naglašava potrebu za odgovarajućim prijelaznim razdobljem za provedbu nove metodologije i novih vrijednosti izloženosti;
41. naglašava da bi se poslodavce, ali i vlasnike, glavne izvođače, javne naručitelje i tijela koja naručuju poslove, trebalo obvezati na provođenje dijagnostike azbesta prije početka bilo kakvih radova u zgradama, na brodovima, zrakoplovima, opremi ili proizvodima; zahtijeva da prije početka rada u prostorima izgrađenima prije 2005. ili prije godine u kojoj je donesena ekvivalentna nacionalna zabrana azbesta, ovisno o tome što nastupi ranije, kvalificirani i certificirani subjekt provede sveobuhvatan pregled prisutnosti materijala koji sadrže azbest; smatra da bi pregledi uvijek trebali uključivati dijagnozu prilagođenu određenom radnom mjestu te da bi u izvješću trebalo navesti ili nepostojanje ili prisutnost azbesta te njegovu vrstu vlakana, ako postoji, s detaljnim opisom prirode kontaminacije te točne lokacije i procijenjenih količina; smatra da bi, uz zahtjeve iz članka 14. Direktive 2009/148/EZ, Prilog toj Direktivi trebao sadržavati zahtjeve za minimalno trajanje osposobljavanja potvrđenog ispitom u vezi s vrstom posla u pitanju; u tom kontekstu naglašava potrebu za dosljednom metodologijom za procjenu rizika kako bi se zajamčili jednaki uvjeti na razini Unije i izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta;
42. zabrinut je zbog činjenice da među državama članicama i dalje postoje velike razlike u zahtjevima za osposobljavanje i certificiranje o provedenom osposobljavanju, što predstavlja ozbiljnu opasnost za zdravlje i sigurnost u kontekstu prekogranične mobilnosti radnika; poziva na donošenje novog priloga Direktivi 2009/148/EZ kojim se utvrđuju obvezni minimalni zahtjevi za osposobljavanje za rad s azbestom, uključujući posebne zahtjeve za radnike koji rade u specijaliziranim poduzećima za odstranjivanje azbesta, kao i za radnike koji bi pri obavljanju svojih poslova mogli doći u kontakt s materijalima koji sadrže azbest; smatra da bi, uz zahtjeve iz članka 14. Direktive 2009/148/EZ, Prilog toj Direktivi trebao sadržavati zahtjeve za minimalno trajanje osposobljavanja potvrđenog ispitom u vezi s vrstom posla u pitanju, odgovarajuću dokumentaciju takvog osposobljavanja i redovne intervale tijekom kojih pojedinačni radnici moraju biti na osposobljavanju;

Priznavanje bolesti povezanih s azbestom i naknada za njih

43. poziva Komisiju da ažurira svoju preporuku od 19. rujna 2003. o europskoj listi profesionalnih bolesti²⁷ i uključi u nju najnovije dostupne znanstvene medicinske spoznaje o profesionalnim bolestima, posebno u pogledu bolesti povezanih s azbestom;
44. poziva države članice da olakšaju postupke priznavanja tako što će prebaciti teret dokazivanja, posebno ako su nacionalni registri radnika koji rade s azbestom tek nedavno uspostavljeni, te da utvrde odgovarajuću naknadu za radnike koji boluju od bolesti povezanih s azbestom;
45. napominje da bolesti povezane s azbestom zbog slobodnog kretanja predstavljaju prekogranični izazov, čime se u tom pogledu posebno uzima u obzir uloga mobilnih radnika; podsjeća na to da su profesionalne bolesti i zdravstveni rizici povezani s radnim mjestom uvijek povezani s određenom strukom, djelatnošću, radnim mjestom i vremenom; poziva Komisiju da nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima predstavi prijedlog direktive temeljene na članku 153. stavku 1. točkama (a) i (b) UFEU-a kojim se utvrđuju minimalni standardi Unije za priznavanje profesionalnih bolesti i za naknade za te bolesti, uključujući bolesti povezane s azbestom;
46. poziva Komisiju da podnese prijedlog državama članicama za uspostavu nacionalne funkcije ili pravobranitelja za pomoć žrtvama profesionalnih bolesti, a posebno bolesti povezanih s azbestom koje imaju dugo razdoblje latencije, u postupcima priznavanja; poziva države članice da podrže osnivanje udruga pacijenata i sindikalnih skupina za žrtve bolesti povezanih s azbestom i njihovih obitelji te ustraje u tome da je potrebno savjetovati se s tim udrugama kako bi se olakšali i pojednostavnili postupci priznavanja; poziva na povećanje nacionalnih sredstava za naknadu štete žrtvama bolesti povezanih s azbestom kako bi se osigurala dostatna pokrivenost izravnih, neizravnih i ljudskih troškova bolesti;
47. podsjeća da sinergijski učinak pušenja i izloženosti azbestu znatno povećava rizik od razvoja raka pluća; poziva države članice da predlože program prestanka pušenja za sve radnike izložene azbestu; ponavlja da pušenje nikada ne smije biti razlog za isključivanje radnika iz priznavanja profesionalne bolesti povezane s azbestom, kao ni iz mogućnosti naknade i liječenja bolesti;
48. poziva na bolju procjenu rizika povezanih s pasivnom izloženošću izvan radnog mjesta, posebno za članove obitelji koji žive s radnicima koji rade s azbestom; poziva države članice da olakšaju priznavanje i naknadu štete evidentiranim žrtvama pasivne izloženosti azbestu izvan radnog mjesta te da iskoriste najbolje prakse država članica kao što je Danska; podsjeća na rodnu perspektivu pasivne izloženosti;
49. ističe da postoje različite vrste izlaganja azbestu izvan radnog mjesta s potencijalno važnim posljedicama za ljudsko zdravlje, bilo da se radi o neizravnom izlaganju na radu (uključujući izlaganje azbestnoj prašini koju radnici unose u stambene prostore), izlaganje u kućanstvu (uključujući prisutnost kućanskih predmeta koji sadrže azbest) ili u okolišu (preko materijala ugrađenih u zgrade i objekte ili materijala industrijskog

²⁷ Preporuka Komisije C(2003) 3297 od 19. rujna 2003. o europskoj listi profesionalnih bolesti (SL L 238, 25.9.2003., str. 28.)

podrjetla);

50. naglašava da su žene koje su izložene rizicima povezanima s azbestom posebno osjetljive na određene vrste izlaganja azbestu; poziva na bolje priznavanje rodne perspektive u cijelom području zdravlja i sigurnosti na radu te na rodno osviještenu politiku u svim zakonodavnim i nezakonodavnim instrumentima u državama članicama kako bi se zajamčilo da rodna pristranost ne utječe na praćenje, identifikaciju, liječenje ili razmatranje bolesti kao bolesti povezane s azbestom, što ima posljedični učinak na razinu naknade za žrtve; poziva na to da se pri dijagnosticiranju bolesti više uzmu u obzir aktivnosti čišćenja kao čimbenici rizika; poziva na bolju procjenu rizika i utvrđivanje izloženosti azbestu za radnike koji rade kao čistači, posebno za čistačice, kao i za osobe koje preuzimaju odgovornost za neplaćene kućanske poslove, kao što je čišćenje proizvoda kontaminiranih azbestom;
51. naglašava da bi pri pripisivanju troškova uklanjanja azbesta trebalo što je više moguće uzeti u obzir načelo „onečišćivač plaća“;

Provjera azbesta prije radova energetske obnove i prije prodaje ili iznajmljivanja zgrade

52. podsjeća da se uvodnom izjavom 14. Direktive (EU) 2018/844 o izmjeni direktive 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada poziva države članice da podupru unapređenja energetskih svojstava postojećih zgrada, među ostalim odstranjivanjem azbesta i drugih štetnih tvari, sprečavanjem nezakonitog odstranjivanja štetnih tvari i olakšavanjem usklađenosti s postojećim zakonodavnim aktima;
53. poziva Komisiju da predstavi prijedlog za izmjenu članka 7. Direktive 2010/31/EU u kontekstu „vala obnove za Europu“ te da uvede zahtjev za obveznu provjeru, registraciju i odstranjivanje azbesta i drugih opasnih tvari prije nego što bilo kakvi radovi na obnovi mogu početi uzimajući u obzir članak 153. stavak 1. UFEU-a o poboljšavanju posebice radne okoline radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika;
54. poziva Komisiju da predstavi zakonodavni prijedlog za obvezni pregled zgrada prije prodaje ili iznajmljivanja te za uvođenje certifikata o azbestu za zgrade izgrađene prije 2005. ili prije godine u kojoj je donesena ekvivalentna nacionalna zabrana upotrebe azbesta, ovisno o tome što je ranije;
55. poziva države članice da donesu zaštitne mjere za stanare zgrada u kojima se nade azbest prije radova energetske obnove; naglašava da najmoprimci ne bi smjeli plaćati troškove pregleda i uklanjanja; poziva države članice da osiguraju da stanari budu u potpunosti informirani o azbestu u zgradama i da im se predoči certifikat o pregledu na azbest;

Unija kao globalni predvodnik u borbi protiv azbesta

56. pozdravlja zaključke Vijeća od 12. ožujka 2021. u kojima se naglašava potreba za jačanjem nacionalnih kapaciteta za nadzor tržišta i uloga carinskih tijela;
poziva države članice da pojačaju kontrole i nadzor tržišta te da surađuju s graničnim i carinskim tijelima drugih država članica kako bi se spriječio ulazak nezakonitih proizvoda koji sadrže azbest na unutarnje tržište; naglašava važnost podupiranja i razvoja održivih rješenja za rastavljanje plovila unutar Unije u skladu s novim akcijskim

planom za kružno gospodarstvo kako bi se izbjegli štetni učinci na zdravlje radnika zbog izloženosti azbestu pri rastavljanju plovila; poziva Komisiju da zajamči visoke standarde za zaštitu radnika od izloženosti azbestu u postrojenjima za recikliranje brodova koja Unija je odobrila u trećim zemljama; poziva Komisiju da pokrene studiju o razmjerima nezakonitog uvoza u Uniju proizvoda i materijala koji sadržavaju azbest te da utvrdi moguće mjere za jačanje nadzora tržišta, što bi moglo uključivati mogućnost ograničavanja pristupa pristaništima, lučkim objektima i privremenom skladištenju u Uniji plovila koja prevoze proizvode ili materijale koji sadrže azbest kao teret u provozu;

57. poziva Komisiju da uvrštavanje krizotilnog azbesta u Prilog III. Roterdamskoj konvenciji i globalnu zabranu azbesta učini glavnim prioritetima; poziva Uniju da surađuje s međunarodnim organizacijama na pionirskim instrumentima kako bi se tržište azbesta označilo kao trgovina otrovnim tvarima; poziva Uniju da borbu protiv azbesta i bolesti povezanih s azbestom uvrsti u svoje vanjske politike; poziva Komisiju i države članice da povećaju svoju potporu, uključujući finansijsku, globalnim akterima koji se bore protiv azbesta i bolesti povezanih s azbestom, uključujući WHO; osuđuje finansijska ulaganja u globalnu industriju azbesta;
58. podsjeća da trećina Euroljana u europskoj regiji SZO-a živi u zemljama koje još nisu zabranile uporabu svih oblika azbesta²⁸; ističe da se u 16 europskih zemalja azbest i dalje koristi, posebno kao građevinski materijal, te ga te zemlje i dalje proizvode i izvoze;

Finansijski aspekti

59. poziva Komisiju da procijeni finansijske implikacije zahtjeva Parlamenta u skladu s člancima 6. i 7. te s točkom 3. Priloga I.;

o
o o

60. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju i popratne preporuke proslijedi Komisiji i Vijeću.

²⁸ <https://www.euro.who.int/en/media-centre/sections/press-releases/2015/04/at-least-one-in-three-europeans-can-be-exposed-to-asbestos-at-work-and-in-the-environment>

**PRILOG I. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE:
PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA**

Europska okvirna direktiva za nacionalne strategije odstranjivanja azbesta

Europski parlament traži od Komisije da nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima u skladu s člankom 154. podnese na temelju članka 152. stavka 2. i članka 192. stavaka 1. do 5. UFEU-a okvirnu direktivu kojom se utvrđuju minimalni zahtjevi za nacionalne strategije odstranjivanja azbesta, uzimajući u obzir barem sljedeće elemente:

- (1) procjenu količina i najčešćih vrsta materijala koji sadrže azbest, a koje je potrebno odstraniti iz zgrada i infrastrukture u nekoj državi članici ili regiji;
- (2) rokove za odstranjivanje azbesta, uključujući prioritiziranje određenih građevina poput škola, zdravstvenih ustanova, sportskih centara ili objekata za socijalno stanovanje, ključne etape i redovite ocjene postignutog napretka koje će se provoditi barem svakih pet godina;
- (3) finansijski okvir, temeljen na uporabi finansijskih sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova, za potporu vlasnicima zgrada te povezivanje odstranjivanja azbesta s drugim javnim politikama i programima (poput energetske učinkovitosti, poboljšanja uvjeta života i socijalnog stanovanja, sprečavanja bolesti) radi učinkovitosti i iskorištavanja sinergija;
- (4) minimalne kriterije za nacionalne digitalne registre azbesta kojima bi trebalo mapirati sav postojeći azbest u nekoj državi članici ili regiji, uključujući barem sljedeće zahtjeve:
 - (a) besplatnu javnu dostupnost, uključujući za radnike i poduzeća koji rade u zgradama ili infrastrukturi, vlasnike, stanovnike, vatrogasce te druge hitne službe i korisnike, u skladu s Uredbom (EU) 2016/679;
 - (b) godinu izgradnje predmetne zgrade ili infrastrukture (prije ili poslije nacionalne zabrane azbesta);
 - (c) informacije o vrsti zgrade ili infrastrukture u kojoj se azbest nalazi (privatna, javna ili poslovni prostor);
 - (d) točnu lokaciju štetnih tvari i dijelova ugrade koji su pregledani na azbest;
 - (e) naznaku mjesta gdje će se radovi izvoditi ili gdje su izvedeni (unutra/vani), kao i dijela zgrade (podovi, zidovi, stropovi, krovovi) ili infrastrukture;
 - (f) vrstu materijala (azbestni cement, izolacija, kit itd.) te procjenu udjela tih vrsta materijala;
 - (g) vrstu radova koje je potrebno obaviti te naznaku metoda rada kojima bi se mogli poremetiti materijali koji sadrže azbest (bušenje, rezanje itd.), zajedno s njihovim očekivanim trajanjem;
 - (h) rokove za odstranjivanje i plan upravljanja;
- (5) vezu sa svim primjenjivim nacionalnim propisima o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu u skladu s Direktivom 2009/148/EZ;

- (6) plan za sigurno, nadzirano i dokumentirano odlaganje otpada koji sadržava azbest kojim se osigurava dostupnost odgovarajućih postrojenja za gospodarenje otpadom u skladu s nacionalnom praksom; plan bi trebao uključivati rješenje za cijelokupno odvajanje ciklusa otpada u skladu s načelom nulte stope onečišćenja azbestom u otpadne cikluse, čime bi se spriječila ponovna uporaba građevinskih materijala i osigurala maksimalna zaštita radnika u području kružnog gospodarstva i ekološki sigurno skladištenje azbestnog otpada u skladu s najboljim raspoloživim tehnologijama;
- (7) strategiju za kontrolu i izvršenje predviđenih mjera, uključujući inspekcije i učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće kazne za slučaj nepoštivanja;
- (8) aktivno sudjelovanje socijalnih partnera i ostalih odgovarajućih dionika, poput udruga žrtava azbesta i nacionalnih institucija za prevenciju u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, u prenošenju Direktive 2009/148/EZ u nacionalno zakonodavstvo te u njezinoj provedbi i praćenju.

PRILOG II. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA

Ažuriranje Direktive 2009/148/EZ

Europski parlament traži od Komisije da nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima u skladu s člankom 154. podnese na temelju članka 153. stavka 2. točke (b) UFEU-a prijedlog izmjene Direktive 2009/148/EZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu na temelju sljedećih preporuka:

1. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) **Stavak 1. zamjenjuje se sljedećim¹:**

“1. Direktiva 2009/148/EZ primjenjuje na sve aktivnosti u kojima su radnici izloženi ili bi mogli biti izloženi tijekom rada prašini koja nastaje od azbesta ili materijala koji sadrže azbest;

(b) **stavak 3. briše se²;**

(c) **stavak 4. zamjenjuje se sljedećim³:**

“4. Države članice, nakon savjetovanja sa predstavnicima socijalnih partnera i u skladu s nacionalnim pravom i praksom, utvrđuju praktične smjernice za određivanje povremene izloženosti te *izloženosti* niskog intenziteta.” *Razvijaju i sektorske odgovore za zaštitu radnika od izloženosti azbestnoj prašini, uključujući djelatnosti u sektorima obnove i rušenja, gospodarenja otpadom, rudarenja, čišćenja i gašenja požara.*”

2. **Članak 4. mijenja se kako slijedi:**

(a) **Stavak 1. zamjenjuje se sljedećim⁴:**

¹ Postojeći tekst glasi:

“1. Direktiva 2009/148/EZ primjenjuje se na sve aktivnosti u kojima su radnici izloženi ili bi mogli biti izloženi tijekom rada prašini koja nastaje od azbesta ili materijala koji sadrže azbest;

² Izbrisani prvi stavak članka 3. glasi:

“3. Pod uvjetom da je izloženost radnika povremena i niskog intenziteta, te ako je iz rezultata procjene rizika iz stavka 2. jasno da neće biti prekoračena granična vrijednost izloženosti azbestu u zraku radnog prostora, od članaka 4., 18. i 19. može se odstupiti kada poslovi uključuju:

(a) kratkotrajne povremene aktivnosti na održavanju pri kojima se rukuje samo nedrobljivim materijalima;
(b) odstranjivanje bez uništavanja nerazgrađenih materijala kod kojih su vlakna azbesta čvrsto povezana u matricu;
(c) inkapsulaciju ili pakiranje materijala koji sadrže azbest, a u dobrom su stanju;
(d) praćenje i kontrolu zraka te prikupljanje uzoraka zbog provjere sadrži li određeni materijal azbest.

³ Postojeći tekst glasi:

“4. Države članice, nakon savjetovanja sa predstavnicima socijalnih partnera i u skladu s nacionalnim pravom i praksom, utvrđuju praktične smjernice za određivanje povremene izloženosti te izloženosti niskog intenziteta, kako je predviđeno u stavku 3.”

⁴ Postojeći tekst glasi: “1. U skladu s člankom 3. stavkom 3. poduzimaju se mjere iz stavaka 2. do 5.

“1. U skladu s člankom 3. [...] poduzimaju se mjere iz stavaka 2. do 5.”

(b) **stavak 3. zamjenjuje se sljedećim⁵:**

“3. Poslodavac dostavlja obavijest iz stavka 2. nadležnom tijelu države članice prije početka radova u skladu s nacionalnim zakonima, propisima i administrativnim odredbama.

Obavijest mora uključivati barem kratki opis sljedećeg:

- (a) lokacije radilišta i *konkretnih prostora u kojima će se obavljati radovi*;
- (b) vrste i količina azbesta koji se upotrebljava ili kojim se rukuje;
- (c) aktivnosti i postupaka koji se obavljaju;
- (d) broja uključenih radnika, uz *popis radnika koji će vjerojatno biti raspoređeni na radilište, pojedinačne potvrde kojima se dokazuju njihove kvalifikacije i osposobljavanje koje su prošli, kao i datume obaveznih liječničkih pregleda*;
- (e) datuma početka radova, njihovo trajanje i *planirani radni sati*;
- (f) mjera koje se poduzimaju za ograničavanje izloženosti radnika azbestu;
- (g) *svojstava opreme koja se upotrebljava za zaštitu i dekontaminaciju radnika*;
- (h) *svojstava opreme koja se upotrebljava za odlaganje otpada*;
- (i) *postupka za dekontaminaciju radnika i opreme, njihova trajanja i radnih sati*;
- (j) *privremene ravnoteže protoka zraka za radove koji se obavljaju u zatvorenom prostoru*.
- (k) *plan za sigurno i održivo odlaganje otpada, među ostalim u pogledu odredišta otpada koji sadržava azbest*.

Obavijesti čuva nadležno tijelo države članice u skladu s nacionalnim pravom i praksom najmanje 40 godina.

3. **Članak 5. zamjenjuje se sljedećim⁶:**

⁵

Postojeći tekst glasi:

“3. Poslodavac dostavlja obavijest iz stavka 2. nadležnom tijelu države članice prije početka radova u skladu s nacionalnim zakonima, propisima i administrativnim odredbama.

Obavijest mora uključivati barem kratki opis sljedećeg:

- (a) lokacije radilišta;
- (b) vrste i količina azbesta koji se upotrebljava ili kojim se rukuje;
- (c) aktivnosti i postupaka koji se obavljaju;
- (d) broja uključenih radnika
- (e) datuma početka radova i njihovo trajanje;
- (f) mjera koje se poduzimaju za ograničavanje izloženosti radnika azbestu;

⁶

Postojeći tekst glasi:

„Zabranjuje se primjena azbesta postupkom prskanja kao i radni postupci koji uključuju uporabu materijala niske gustoće (manje od 1 g/cm³) za izolaciju i zvučnu izolaciju koji sadrže azbest.”

Ne dovodeći u pitanje primjenu drugih odredaba Zajednice o stavljanju azbesta na tržište i njegovoj uporabi, zabranjuju se aktivnosti pri kojima su radnici izloženi vlaknima azbesta prilikom vađenja azbesta ili proizvodnje i prerade azbestnih proizvoda ili proizvodnje i prerade proizvoda koji sadrže

„Članak 5.

[...]

Ne dovodeći u pitanje primjenu drugih odredaba Zajednice o stavljanju azbesta na tržište i njegovoj uporabi, zabranjuju se aktivnosti pri kojima su radnici izloženi vlaknima azbesta prilikom vađenja azbesta ili proizvodnje i prerade azbestnih proizvoda ili proizvodnje i prerade proizvoda koji sadrže namjerno dodani azbest, uz iznimku obrade i odlaganja proizvoda koji nastaju pri rušenju ili odstranjivanju azbesta.

Dijelovi i materijali koji sadrže azbest, a koji su već u uporabi, sigurno se odstranjuju i odlažu kada je to tehnički izvedivo te se ne popravljaju, ne održavaju, ne pakiraju i ne prekrivaju.” Materijali koji sadrže azbest, a ne mogu se ukloniti u kratkom roku, utvrđuju se, registriraju i redovito nadziru.

4. U članku 6. točka (b) zamjenjuje se sljedećim⁷:

“(b) radni postupci moraju biti tako planirani, da pri njima ne nastaje prašina azbesta, a ako to nije moguće, da se izbjegne oslobođanje praštine azbesta u zrak, primjenom barem sljedećih mjera:

- (i) *suzbijanja praštine;*
- (ii) *usisavanja praštine na izvoru;*
- (iii) *kontinuirane sedimentacije vlakana raspršenih u zraku;*
- (iv) *odgovarajuće dekontaminacije;*
- (v) *postavljanja minimalne razlike tlakova od minus 10;*
- (vi) *dovoda čistog zamjenskog zraka s udaljenije točke;*
- (vii) *provjere učinka jedinica za negativni tlak i prijenosnih usisavača sustava lokalne ispušne ventilacije nakon promjene HEPA filtra te prije početka odstranjivanja azbesta ili najmanje jednom godišnje mjerjenjem učinkovitosti odstranjivanja filtara s pomoću brojača čestica s izravnim očitanjem.”*

5. Članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim⁸:

“1. Ovisno o rezultatima početne procjene rizika te radi osiguranja poštivanja granične vrijednosti utvrđene u članku 8., redovito se obavlja mjerjenje koncentracije vlakana azbesta u zraku na radnom mjestu mjerjenjem tijekom određenih operativnih faza te u redovitim vremenskim razmacima tijekom radnog procesa.”

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim⁹:

namjerno dodani azbest, uz iznimku obrade i odlaganja proizvoda koji nastaju pri rušenju ili odstranjivanju azbesta.

⁷ Postojeći tekst glasi: „radni postupci moraju biti tako planirani, da pri njima ne nastaje prašina azbesta, a ako to nije moguće, da se izbjegne oslobođanje praštine azbesta u zrak.”

⁸ Postojeći tekst glasi: “1. Ovisno o rezultatima početne procjene rizika te radi osiguranja poštivanja granične vrijednosti utvrđene u članku 8., redovito se obavlja mjerjenje koncentracije vlakana azbesta u zraku na radnom mjestu.”

⁹ Postojeći tekst glasi: “2. Uzimanje uzorka mora biti reprezentativno za osobnu izloženost radnika

“2. Uzimanje uzorka mora biti reprezentativno za stvarnu osobnu izloženost radnika prašini koja potječe od azbesta ili materijala koji sadrže azbest.”

(c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim¹⁰:

“5. Trajanje uzimanja uzorka mora biti takvo da je moguće utvrditi reprezentativnu izloženost za sve različite faze svih poslova koji se obavljaju tijekom radnog procesa.”

(d) u stavku 6. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim¹¹:

“6. Kada god je to moguće, brojenje vlakana obavlja se *analitičkom transmisijskom elektronskom mikroskopijom* ili bilo kojom drugom metodom koja daje jednakovrijedne rezultate.”

6. Članak 8. zamjenjuje se sljedećim¹²:

„Članak 8.

Poslodavci osiguravaju da nijedan radnik nije izložen koncentraciji azbesta u zraku većoj od **0,001** vlakna na cm³ (**1 000 vlakana na m³**). *u nijednom trenutku tijekom radnog procesa.*”

7. U članku 10. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim¹³:

“1.

Ako je granična vrijednost utvrđena u članku 8. prekoračena *ili postoji razlog za vjerovanje da su materijali koji sadrže azbest koji nisu bili identificirani prije rada bili poremećeni kako bi se proizvela prašina, rad se mora odmah prekinuti.* Moraju se utvrditi razlozi prekoračenja granične vrijednosti te u najkraćem mogućem roku poduzeti odgovarajuće mjere za poboljšanje stanja.

Rad se ne nastavlja na pogodenom području sve dok se ne poduzmu odgovarajuće mjere za zaštitu izloženih radnika.”

8. Članak 11. zamjenjuje se sljedećim¹⁴:

prašini koja potječe od azbesta ili materijala koji sadrže azbest.”

¹⁰ Postojeći tekst glasi: “5. Trajanje uzimanja uzorka mora biti takvo da je moguće utvrditi reprezentativnu izloženost za referentno razdoblje od osam sati (jedna smjena) mjerjenjima ili s pomoću vremenski ponderiranih izračuna.”

¹¹ Postojeći tekst glasi: “6. Kada god je to moguće, brojenje vlakana obavlja se s pomoću fazno kontrastnog mikroskopa u skladu s metodom koju je 1997. preporučila Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) ili bilo kojom drugom metodom koja daje jednakovrijedne rezultate.”

¹² Postojeći tekst glasi: „Poslodavci osiguravaju da u osmosatnom vremenski ponderiranom projektu nijedan radnik nije izložen koncentraciji azbesta u zraku većoj od 0,1 vlakna na cm³.“

¹³ Postojeći tekst glasi:

“1. Ako je premašena granična vrijednost utvrđena u članku 8., moraju se utvrditi razlozi prekoračenja granične vrijednosti te u najkraćem mogućem roku poduzeti odgovarajuće mjere za poboljšanje stanja. Rad se ne smije nastaviti na pogodenom području sve dok se ne poduzmu odgovarajuće mjere za zaštitu izloženih radnika.”

¹⁴ Postojeći tekst glasi:

„Prije početka radova na rušenju ili održavanju, poslodavac poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi prikupljanjem informacija od vlasnika prostora, za utvrđivanje jesu li prisutni materijali koji bi mogli sadržavati azbest.

Ako postoji bilo kakva sumnja da je u materijalu ili građevini prisutan azbest, poštuju se primjenjive

„Članak 11.

Prije početka radova na rušenju ili održavanju *ili radova na obnovi u prostorima izgradenima prije 2005. ili prije godine u kojoj je uvedena ekvivalentna zabrana azbesta na nacionalnoj razini, što god je nastupilo ranije, mora se izvršiti provjera prostora kako bi se identificirali svi materijali koji sadrže azbest u skladu sa zahtjevima iz dijela 6. Priloga XVII. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i Priloga I. Uredbe (EU) br. 305/2011. Provjeru mora provesti certificirani i kvalificirani operater ili tijelo, uzimajući u obzir članke 14. i 15. ove Direktive te odredbe nacionalnog zakona o gradnji.*

Države članice reguliraju pojedinosti istraživanja za detekciju materijala koji sadrže azbest u skladu sa svojim nacionalnim propisima o gradnji.” Ako se ne može jamčiti potpuna odsutnost azbesta, radovi se izvode u skladu s postupcima koje treba slijediti u slučaju prisutnosti azbesta.”

9. U članku 17. stavku 12. uvodne riječi zamjenjuju se sljedećim¹⁵:

„U slučaju određenih aktivnosti kao što su rušenje *ili* odstranjivanje azbesta [...], pri kojima je moguće predvidjeti da će usprkos uporabi **svih mogućih** tehničkih preventivnih mjera za ograničavanje koncentracije azbesta u zraku biti prekoračena granična vrijednost određena u članku 8., poslodavac određuje mjere za osiguravanje zaštite radnika tijekom obavljanja takvih aktivnosti, posebno sljedeće:

- (a) opremanje radnika s odgovarajućom osobnom zaštitnom opremom za zaštitu organa za disanje i drugom osobnom zaštitnom opremom, koju radnici moraju koristiti;
- (b) postavljanje znakova upozorenja koji upozoravaju na očekivano prekoračenje graničnih vrijednosti utvrđene u članku 8.;
- (c) sprečavanje širenja prašine azbesta ili materijala koji sadrži azbest izvan prostorije ili radilišta *i sprečavanje ventiliranja zraka s mesta na kojima se uklanja azbest u zatvorene prostorije; i*
- (d) *mjerenje koncentracije azbestnih vlakana u zraku provodi se nakon završetka aktivnosti iz ovog stavka kako bi se osiguralo da radnici mogu sigurno ponovno ući na radno mjesto.”*

¹⁵ odredbe ove Direktive.”

Postojeći tekst glasi:

„U slučaju određenih aktivnosti kao što su rušenje, odstranjivanje azbesta, popravci i održavanje pri kojima je moguće predvidjeti da će usprkos uporabi tehničkih preventivnih mjera za ograničavanje koncentracije azbesta u zraku biti prekoračena granična vrijednost određena u članku 8., poslodavac određuje mjere za osiguravanje zaštite radnika tijekom obavljanja takvih aktivnosti, posebno sljedeće:”

- (a) opremanje radnika s odgovarajućom osobnom zaštitnom opremom za zaštitu organa za disanje i drugom osobnom zaštitnom opremom, koju radnici moraju koristiti;
- (b) postavljanje znakova upozorenja koji upozoravaju na očekivano prekoračenje graničnih vrijednosti utvrđene u članku 8.; i
- (c) sprečavanje širenja prašine azbesta ili materijala koji sadrži azbest izvan prostorije ili radilišta.”

- 10. U članku 13. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim¹⁶:**
- “1. Prije početka **bilo kakvih radova povezanih s azbestom** sastavlja se plan rada.”
- 11. U članku 14. stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim¹⁷:**
- “2. Sadržaj ospozobljavanja mora biti lako razumljiv radnicima. Mora im omogućiti da steknu potrebno znanje i vještine o prevenciji i zaštiti u skladu s primjenjivim zakonima i propisima države članice u kojoj se rad obavlja.
3. *Obavezni minimalni zahtjevi za sadržaj ospozobljavanja, njegovo trajanje, vremenske razmake i dokumentiranje ospozobljavanja navedeni su u Prilogu 1.a.”*
- 12. Članak 15. zamjenjuje se sljedećim¹⁸:**
- „Članak 15.
1. *Poduzeća koja namjeravaju vršiti radove rušenja ili odstranjivanja azbesta obvezna su od nadležnog tijela prije početka radova ishoditi obnovljivu dozvolu. Nadležna tijela smiju te dozvole izdati ako poduzeće koje podnosi zahtjev dostavi dokaz o odgovarajućoj najsuvremenijoj tehničkoj opremi za radne postupke bez emisija ili, u slučaju da to još nije tehnički moguće, s niskom razinom emisija u skladu sa zahtjevima iz članka 6., kao i potvrde o ospozobljenosti svojih pojedinačnih radnika u skladu s člankom 14. te Prilogom 1.a.*
 2. *Nadležna tijela izdaju poduzećima dozvole samo ako nimalo ne sumnjuju u pouzdanost poduzeća i njegove uprave. Dozvole se obnavljaju svakih pet godina u skladu s nacionalnim pravom i praksom.*
 3. *Države članice uspostavljaju javne registre poduzeća ovlaštenih za odstranjivanje azbesta u skladu sa stavkom 1.”*
- 13. U članku 16. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim¹⁹:**

¹⁶ Postojeći tekst glasi:

“1. Prije početka radova na rušenju ili odstranjivanju azbesta i/ili proizvoda koji sadrže azbest iz zgrada, konstrukcija, pogona, instalacija ili brodova sastavlja se plan rada.”

¹⁷ Postojeći tekst glasi:

“2. Sadržaj ospozobljavanja mora biti lako razumljiv radnicima. Mora im omogućiti da steknu potrebno znanje i vještine o prevenciji i zaštiti, a posebno o:

- (a) osobinama azbesta i njegovim učincima na zdravlje, uključujući sinergistički učinak pušenja;
- (b) vrstama proizvoda ili materijala koji bi mogli sadržavati azbest;
- (c) postupcima pri kojima može doći do izlaganja azbestu te važnosti preventivnih kontrola za smanjivanje izlaganja na najmanju moguću mjeru;
- (d) sigurnim radnim praksama, kontrolama i zaštitnoj opremi;
- (e) odgovarajućoj ulozi, izboru, odabiru, ograničenjima i pravilnoj uporabi opreme za zaštitu dišnih organa;
- (f) postupcima u slučaju nužde;
- (g) postupcima dekontaminacije;
- (h) odlaganju otpada;
- (i) zahtjevima za zdravstvene preglede.

3. Praktične smjernice za ospozobljavanja radnika koji odstranjuju azbest izrađuju se na razini Zajednice.”

¹⁸ Postojeći tekst glasi: „Prije izvođenja radova rušenja ili odstranjivanja azbesta, poduzeća moraju dostaviti dokaze o svojoj sposobnosti u tom području. Dokazi se utvrđuju u skladu s nacionalnim zakonima i/ili praksom.

¹⁹ Postojeći tekst glasi:

- “1. U slučaju svih aktivnosti iz članka 3. stavka 1. poduzimaju se odgovarajuće mjere kojima se osigurava da:
- (a) su mesta na kojima se izvode navedene aktivnosti:
 - (i) jasno određena i obilježena znakovima upozorenja;
 - (ii) nedostupna radnicima, osim onima koji moraju onamo ulaziti zbog prirode svoga posla ili dužnosti;
 - (iii) utvrđena kao područja gdje je zabranjeno pušenje;
 - (b) su osigurana odvojena područja gdje radnici mogu jesti i piti bez rizika od kontaminacije azbestnom prašinom;
 - (c) je radnicima osigurana odgovarajuća radna ili zaštitna odjeća; **zaštitna oprema, a posebno oprema za zaštitu dišnih organa, mora podlijegati obveznim individualnim provjerama prikladnosti**; sva radna ili zaštitna odjeća ostaje unutar poduzeća; međutim, može se prati i čistiti u objektima izvan poduzeća koji su opremljeni za tu vrstu poslova, ako poduzeće samo ne obavlja pranje i čišćenje; u tom se slučaju odjeća prevozi u zatvorenim kontejnerima;
 - (ca) **radnicima koji nose opremu za zaštitu dišnih organa moraju se osigurati redovite obvezne pauze, uz dovoljno vremena za regeneraciju**;
 - (d) su osigurani odvojeni prostori za čuvanje radne ili zaštitne odjeću te civilne odjeće;
 - (e) radnici podliježu obaveznom postupku dekontaminacije;
 - (f) se zaštitna oprema odlaže na točno određenom mjestu i provjerava te čisti nakon svake uporabe, a odgovarajuće se mjere poduzimaju za popravak ili zamjenu neispravne opreme prije daljnje uporabe.”

14. U članku 17. stavku 2. uvodne riječi zamjenjuju se sljedećim²⁰:

-
- “1. U slučaju svih aktivnosti iz članka 3. stavka 1. i u skladu s člankom 3. stavkom 3. poduzimaju se odgovarajuće mjere kojima se osigurava da:
- (a) su mesta na kojima se izvode navedene aktivnosti:
 - (i) jasno određena i obilježena znakovima upozorenja;
 - (ii) nedostupna radnicima, osim onima koji moraju onamo ulaziti zbog prirode svoga posla ili dužnosti;
 - (iii) utvrđena kao područja gdje je zabranjeno pušenje;
 - (b) su osigurana odvojena područja gdje radnici mogu jesti i piti bez rizika od kontaminacije azbestnom prašinom;
 - (c) je radnicima osigurana odgovarajuća radna ili zaštitna odjeća; ta radna ili zaštitna odjeća ostaje unutar poduzeća; međutim, može se prati i čistiti u objektima izvan poduzeća koji su opremljeni za tu vrstu poslova, ako poduzeće samo ne obavlja pranje i čišćenje; u tom se slučaju odjeća prevozi u zatvorenim kontejnerima;
 - (d) su osigurani odvojeni prostori za čuvanje radne ili zaštitne odjeću te civilne odjeće;
 - (e) su radnicima osigurana prikladna i odgovarajuća mesta za pranje i toaletni prostori, uključujući tuševe u slučaju poslova kod kojih se dolazi u kontakt s prašinom;
 - (f) se zaštitna oprema odlaže na točno određenom mjestu i provjerava te čisti nakon svake uporabe, a odgovarajuće se mjere poduzimaju za popravak ili zamjenu neispravne opreme prije daljnje uporabe.”

²⁰

Postojeći tekst glasi:

„Osim mjera iz stavka 1. i podložno članku 3. stavku 3., poduzimaju se odgovarajuće mjere kojima se

“2. Osim mjera iz stavka 1. poduzimaju se odgovarajuće mjere kojima se osigurava da:”.

15. Članak 18. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim²¹:

“1. U skladu s člankom 3.[...] poduzimaju se mjere iz stavaka 2. do 5.”

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim²²:

“2. Prije početka izlaganja prašini od azbesta ili materijala koji sadrže azbest na radnom mjestu mora se obaviti procjena zdravstvenog stanja svakog radnika.

Ta procjena uključuje poseban pregled prsnog koša. U Prilogu I. navode se praktične preporuke kojih se države članice mogu pridržavati pri kliničkom nadzoru radnika.; **te se preporuke prilagodjavaju tehničkom napretku u skladu s postupkom iz članka 17. Direktive 89/391/EEZ.**

[...]

Tako dugo dok traje izloženost ponovna procjena obavlja se najmanje svake tri godine.

U skladu s nacionalnim propisima i/ili praksama za svakog se radnika iz prvog podstavka otvara zdravstveni karton **i čuva se najmanje 40 godina.**”;

16. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 18.c

Do... /5 godina nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni i svakih pet godina nakon toga Komisija, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, preispituje tehnološko i znanstveno stanje tehnologije identifikacije, mjerena ili upozoravanja azbesta te izdaje smjernice za to kada bi se takva tehnologija trebala upotrebjavati kako bi se radnike zaštитilo od izloženosti azbestu.

17. U članku 19. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim²³:

“1. U skladu s člankom 3. poduzimaju se mjere iz stavaka 2., 3. i 4.”

osigurava da:”.

²¹ Postojeći tekst glasi: “1. U skladu s člankom 3. stavkom 3. poduzimaju se mjere iz stavaka 2. do 5.

²² Postojeći tekst glasi:

“2. Prije početka izlaganja prašini od azbesta ili materijala koji sadrže azbest na radnom mjestu mora se obaviti procjena zdravstvenog stanja svakog radnika.

Ta procjena uključuje poseban pregled prsnog koša. U Prilogu I. navode se praktične preporuke kojih se države članice mogu pridržavati pri kliničkom nadzoru radnika.; te se preporuke prilagodjavaju tehničkom napretku u skladu s postupkom iz članka 17. Direktive 89/391/EEZ.

Tako dugo dok traje izloženost ponovna procjena obavlja se najmanje svake tri godine.

U skladu s nacionalnim propisima i/ili praksama za svakog se radnika iz prvog podstavka otvara zdravstveni karton.”;

²³ Postojeći tekst glasi: “1. U skladu s člankom 3. poduzimaju se mjere iz stavaka 2., 3. i 4.”

18. Članak 21. zamjenjuje se sljedećim²⁴:

„Članak 21.

1. „Države članice vode evidenciju *svih* potvrđenih slučajeva *bolesti povezanih s azbestom.*”
2. *Izraz „potvrđeni slučajevi“ iz stavka 1. nije ograničen na slučajeve za koje je odobrena naknada, već se odnosi na sve slučajeve medicinski dijagnosticiranih bolesti povezanih s azbestom.*
3. „Države članice vode evidenciju *svih* potvrđenih slučajeva profesionalnih bolesti povezanih s azbestom.” Indikativni popis bolesti koje prema trenutačnim saznanjima može uzrokovati izlaganje azbestu naveden je u Prilogu 1.b.

19. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 21.a

U slučaju požara sve postojeće informacije o prisutnosti i lokaciji azbesta stavlja se na raspolaganje vatrogascima i hitnim službama.

20. Umeću se sljedeći prilozi:

„Prilog 1.a

OBVEZNI MINIMALNI ZAHTJEVI ZA OSPOSOBLJAVANJE

Svi radnici koji su izloženi prašini od azbesta ili materijala koji sadrže azbest ili je vjerojatno da će joj biti izloženi prolaze obavezno osposobljavanje koje obuhvaća barem sljedeće minimalne zahtjeve:

1. *osposobljavanje se provodi na početku radnog odnosa i u vremenskim razmacima ne duljim od četiri godine;*
2. *svaki tečaj osposobljavanja traje najmanje tri radna dana;*
3. *Ospozobljavanje pruža kvalificirana i certificirana ustanova i instruktor, a provodi ih tijelo države članice ili priznato nadležno tijelo, u skladu s nacionalnim pravom i praksom.*
4. *svaki radnik koji je prošao osposobljavanje na zadovoljavajući način i položio potrebni ispit dobiva potvrdu o osposobljavanju na kojoj je navedeno sljedeće:
 - (a) datum osposobljavanja,
 - (b) trajanje osposobljavanja,
 - (c) sadržaj osposobljavanja,
 - (ca) jezik osposobljavanja,
 - (d) ime, kvalifikacija i podaci za kontakt instruktora i ustanove koja provodi osposobljavanje.*
5. *Svi radnici koji su izloženi prašini od azbesta ili materijala koji sadrže azbest ili je vjerojatno da će joj biti izloženi ili postoji rizik da će joj biti izloženi*

²⁴

Postojeći tekst glasi: „Države članice vode evidenciju potvrđenih slučajeva azbestoze i mezotelioma.“

prolaze barem sljedeće osposobljavanje koje se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela o sljedećem:

- (a) *primjenjivom pravu države članice u kojoj se rad obavlja;*
- (b) *osobinama azbesta i njegovim učincima na zdravlje, uključujući sinergistički učinak pušenja te rizicima povezanim sa sekundarnim izlaganjem i izlaganjem azbestu iz okoliša;*
- (c) *vrstama proizvoda ili materijala koji bi mogli sadržavati azbest;*
- (d) *postupcima pri kojima može doći do izlaganja azbestu te važnosti preventivnih kontrola za smanjivanje izlaganja na najmanju moguću mjeru;*
- (e) *sigurnim radnim praksama, uključujući pripremu radnog mjesta, odabir metoda rada i planiranje izvršenja rada, ventilaciju, mjesto ekstrakcije, mjerjenje i kontrolu, kao i redovite pauze;*
- (f) *odgovarajućoj ulozi, izboru, odabiru, ograničenjima i pravilnoj uporabi zaštitne opreme, s posebnim naglaskom na opremi za zaštitu dišnih organa;*
- (g) *postupcima u slučaju nužde;*
- (h) *postupcima dekontaminacije;*
- (i) *odlaganju otpada;*
- (j) *zahtjevima za zdravstvene preglede.*

Ospozobljavanje će se u najvećoj mogućoj mjeri prilagoditi karakteristikama struke te konkretnim zadacima i metodama rada koje ona uključuje.

6. *Radnici koji rade na rušenju ili odstranjivanju azbesta proći će uz stavke navedene u stavku 4. i ospozobljavanje iz sljedećeg:*

- (a) *uporabe tehnološke opreme i strojeva za sprečavanje oslobođanja i širenja vlakana azbesta tijekom radnih procesa u skladu s Direktivom 2009/104/EZ;*
- (b) *najnovijih dostupnih tehnologija i strojeva za radne postupke bez emisija ili, ako to još nije tehnički moguće, radne postupke s niskom razinom emisija za sprečavanje oslobođanja i širenja vlakana azbesta.*

Prilog 1.b

POPIS BOLESTI POVEZANIH S AZBESTOM

Trenutačna saznanja ukazuju na to da izloženost azbestnim vlaknima može dovesti barem do sljedećih profesionalnih bolesti povezanih s azbestom koje države članice stoga moraju uvesti u svoje nacionalno pravo:

- *azbestozu,*
- *mezoteliom nakon udisanja azbestne prašine,*
- *benigne pleuralne bolesti, uključujući fibrotične lezije, kružnu atelektazu i benigni pleuralni izljev uzrokovani azbestom,*

- *rak pluća, uključujući rak bronha nakon udisanja azbestne prašine,*
- *rak grkljana nakon udisanja azbestne prašine,*
- *rak jajnika uzrokovan azbestom,*

međunarodna agencija za istraživanje raka zabilježila je povezanost između izloženosti azbestu i sljedećih bolesti:

- *rak ždrijela,*
- *rak debelog crijeva,*
- *rak želuca.*

PRILOG III. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA

Priznavanje bolesti povezanih s azbestom i naknada za njih

Europski parlament traži od Komisije da nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima u skladu s člankom 154. podnese na temelju članka 153. stavka 2. točke (b) UFEU-a prijedlog direktive kojom će se utvrditi minimalni zahtjevi za priznavanje profesionalnih bolesti, uključujući sve bolesti povezane s azbestom, kao i odgovarajuća naknada za osobe koje od njih bolju. U Komisijinom prijedlogu u obzir bi trebalo uzeti barem sljedeće elemente:

- (1) popis profesionalnih bolesti za koje se može dobiti naknada i koje podliježu mjerama prevencije, a koji priznaju države članice i kojim se ne dovode u pitanje povoljnije odredbe nacionalnih zakona, te koji se temelji na preporuci Komisije od 19. rujna 2003. o europskoj listi profesionalnih bolesti i ažurira u skladu s najnovijim dostupnim znanstvenim spoznajama;
- (2) uspostavu jedinstvenih kontaktnih točaka za zahvaćene osobe gdje će se rješavati sva pitanja povezana s profesionalnim bolestima;
- (3) uspostavu nacionalne funkcije, kao što je pravobranitelj za pomoć žrtvama profesionalnih bolesti u postupcima priznavanja, kao i povećanje potpore i razmjene najboljih praksi s, među ostalim, sindikatima i udrugama žrtava u pogledu postupaka priznavanja;
- (4) prebacivanje tereta dokazivanja za priznavanje profesionalnih bolesti ili barem njegovo učinkovito pojednostavljenje, na primjer predviđanjem da se, ako se može razumno utvrditi izloženost azbestu na radnom mjestu, može pretpostaviti veza između izloženosti i naknadnih simptoma;
- (5) odredbe za odgovarajuću naknadu za priznate profesionalne bolesti.

**PRILOG IV. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE:
PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA**

Ažuriranje Direktive 2009/148/EZ – provjera azbesta prije radova na energetskoj obnovi

Europski parlament traži da Komisija na temelju članka 194. stavka 2. UFEU-a podnese prijedlog izmjene Direktive 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada na temelju sljedeće preporuke:

Članak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 7.

Postojeće zgrade

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se prilikom značajne obnove zgrada unaprijedi energetska učinkovitost čitave zgrade ili obnovljenog dijela zgrade kako bi se ispunili minimalni zahtjevi energetske učinkovitosti u skladu s člankom 4., u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo.

Ti se zahtjevi primjenjuju na čitavu obnovljenu zgradu ili građevinsku cjelinu. Zahtjevi se osim toga, ili umjesto toga, mogu primjenjivati i na obnovljene građevinske elemente.

Države članice osim toga poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kod naknadne ugradnje ili zamjene građevinskog elementa koji čini dio ovojnica zgrade i koji ima značajan utjecaj na energetsku učinkovitost ovojnica zgrade ispunе minimalni zahtjevi energetske učinkovitosti za građevinski element, u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo.

Države članice te minimalne zahtjeve energetske učinkovitosti utvrđuju u skladu s člankom 4.

Države članice potiču, u slučaju zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, visokoučinkovite alternativne sustave, u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo te uzimaju u obzir pitanja zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnosti.

Države članice uvođe obvezu provjere azbesta i drugih opasnih materijala prije početka radova renovacije. Rezultat pregleda navodi se u certifikatu u kojem se navodi prisutnost ili odsutnost azbesta ili drugih opasnih materijala. U prvom slučaju u potvrdi se navode vrste pronadenih materijala koji sadržavaju materijale i njihova točna lokacija. Ako rezultati istraživanja i istraživanja ne mogu isključiti prisutnost azbesta u materijalu, primjenjuje se načelo predostrožnosti. Uklanjanje i odlaganje materijala na koje će obnova utjecati provodi se na uredan i siguran način u skladu s Direktivom 2009/148/EZ, Uredbom (EU) br. 305/2011 i drugim relevantnim zakonodavnim aktima.”

PRILOG V. PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA

Provjera azbesta u zgradama za prodaju ili najam

Europski parlament traži da Komisija na temelju članka 169. stavka 3. i članka 114. stavka 1. UFEU-a podnese direktivu kojom se utvrđuju minimalni zahtjevi za certifikate o azbestu za zgrade koje se prodaju ili iznajmljuju, a koje su izgrađene prije 2005. ili prije godine kada je uvedena ekvivalenta nacionalna zabrana azbesta, što god je ranije. U tom prijedlogu trebalo bi uzeti u obzir barem sljedeće elemente:

- (1) obvezu vlasnika zgrada (javnih i privatnih) izgrađenih prije 2005. ili prije godine istovjetne nacionalne zabrane azbesta, što god je ranije, da naruče provjeru zgrade s ciljem lociranja i identificiranja svih materijala koji sadrže azbest prije nego što se zgrada (ili njezin dio) proda ili iznajmi;
- (2) provjere provode isključivo certificirani operateri u skladu s Direktivom 2009/148/EZ i nacionalnim pravom i praksom pod nadzorom nacionalnog nadležnog tijela;
- (3) kako bi se korisnici ili stanari što bolje zaštitili, provjeru i, po potrebi, uklanjanje ili, ako tehnički nije moguće, inkapsulaciju moraju obaviti kvalificirani i certificirani operateri u skladu s Direktivom 2009/148/EZ, sa zakonodavstvom i nacionalnom praksom, te pod nadzorom nadležnog tijela;
- (4) certificirani operater rezultat provjere prijavljuje vlasniku, a nacionalno nadležno tijelo (jedinstvena kontaktna točka) trebalo bi izdati certifikat uveden u nacionalni registar iz točke 5. te dati informacije i savjetovati vlasnike o primjenjivim zakonima i propisima, ispravnom i sigurnom odstranjivanju utvrđenog azbesta te dostupnim finansijskim potporama iz relevantnih europskih strukturnih i investicijskih fondova;
- (5) certifikati o azbestu sadrže rezultat pregleda, uključujući popis vrsta pronađenih materijala koji sadrže azbest, njihovu točnu lokaciju, trenutačno stanje očuvanosti zajedno s obavijesti o radu i nadzoru koji su potrebni kako bi se izbjeglo narušavanje zdravlja putnika, koncept za sigurno uklanjanje i informacije o potencijalnim područjima zgrade koje nije bilo moguće pregledati ili u kojima istraživanja ne mogu isključiti prisutnost azbesta;
- (6) certifikat u kojem se navodi prisutnost azbesta trebao bi imati odgovarajuće razdoblje valjanosti koje odražava potreban nadzor kako bi se izbjegli višestruki pregledi;
- (7) certifikati se integriraju u postojeće registre azbesta, stavljuju na raspolaganje poduzećima i radnicima koji izvode radove u zgradama, prilažu se svakom ugovoru o kupoprodaji imovine i stavljuju na raspolaganje najmoprimcima nekretnine;
- (8) za prodavatelje i najmodavce zgrada koji ne naruče propisanu provjeru i ne prijave je nadležnom tijelu prije nego što prodaju ili iznajme objekt utvrđuju se učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće novčane kazne;
- (9) za slučaj neusklađenosti uspostavljaju se odgovarajući sustavi odgovornosti.

Nadležno nacionalno tijelo objavljuje popis certificiranih subjekata, kako je navedeno u prvom stavku točki 2.

OBRAZLOŽENJE

Najnoviji raspoloživi znanstveni podaci (The Lancet, listopad 2020.) pokazuju da je godišnji broj smrtnih slučajeva povezanih s azbestom u 28 država članica EU-a u 2019. godini dosegnuo 90 730. Azbest je bio i ostao jedna od glavnih karcinogenih tvari na radnom mjestu. Očekuje se da će u EU-u do 2030. godine više od 300 000 građana umrijeti od mezotelioma, a velika većina tih slučajeva povezana je s izloženošću azbestu na radnom mjestu. Azbest je i dalje u velikoj mjeri prisutan u građevinama i infrastrukturi izgrađenima prije 2005., kada ga je EU konačno zabranio. Radna snaga u EU-u i dalje mu je izložena, posebno u građevinskom sektoru, iako to nije jedini sektor u kojem su radnici izloženi azbestu.

Zeleni plan i novi val obnove potaknut će energetsku obnovu milijuna zgrada u EU-u. Betonski zidovi, podovi, stropovi, krovovi, cijevi, izolacija i mnogi drugi materijali koji su proizvedeni prije zabrane azbesta mogu sadržavati vrlo opasna vlakna azbesta. Europskim planom za borbu protiv raka EU-u i njegovim državama članicama pruža se prilika da uzmu u obzir horizontalnu narav zdravstvene prijetnje koju predstavlja azbest te da osiguraju da se odstranjanje azbesta provodi na najučinkovitiji način u pogledu ljudskog zdravlja i sigurnosti, ali i u organizacijskom i finansijskom pogledu.

U izvještu se predlaže izrada sveobuhvatne Europske strategije za odstranjanje svog azbesta u EU-u iskorištavanjem sinergija između nekoliko područja politike kako bi se azbest jednom zauvijek na siguran način odstranio iz izgrađenog okoliša te kako bi se na taj način zaštitili građani i radnici, sada i ubuduće. Ta područja politike obuhvačaju zeleni plan i val obnove zgrada, provedbu europskog stupa socijalnih prava, Europski plan za borbu protiv raka, višegodišnji finansijski okvir EU-a (VFF) i plan oporavka, novi strateški okvir EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu i reviziju Direktive 2009/148/EZ o azbestu na radnom mjestu, kao i akcijski plan za kružno gospodarstvo u dijelu koji se odnosi na građevinski sektor i zgrade.

Cilj je ovog izvješća dati preporuke u vezi s nekoliko ključnih elemenata koje bi trebalo uključiti u Europsku strategiju za odstranjanje svog azbesta.

Okvir za tu strategiju trebao bi se postaviti europskom okvirnom direktivom za nacionalne strategije odstranjanja azbesta, uključujući procjenu postojećeg azbesta u izgrađenom okruženju, jasne rokove i ključne etape za njegovo sigurno odstranjanje, minimalne standarde za javne digitalne registre azbesta u kojima će se mapirati sav postojeći azbest u nekoj državi ili regiji, kampanje informiranja javnosti i finansijski okvir za potporu vlasnicima zgrada, sigurno i dokumentirano odlaganje azbestnog otpada i odgovarajuće mјere za kontrolu i izvršenje kao što su pojačane inspekcije rada. Radnici i poduzeća, vlasnici, stanari i korisnici zgrada trebali bi imati pristup registrima azbesta i ti bi se registri trebali redovito ažurirati. Registracija azbesta u izgrađenom okruženju također je važan element strategije za kružno gospodarstvo i strategije za otpad, za koje su identificirane, registracija i dokumentirano odlaganje opasnih materijala od središnje važnosti.

Zdravstveni rizici koji proizlaze iz azbesta pogađaju radnike, ali i stanare, korisnike i osobe koje žive u blizini kontaminiranih zgrada ili infrastrukture. Direktivom 2009/148/EZ („Direktiva o azbestu na radnom mjestu“) utvrđeni su minimalni europski standardi za poduzimanje mјera kojima se osigurava zaštita radnika dok se bave određenim djelatnostima poput rušenja, odstranjanja azbesta, popravaka i održavanja. Od njezine je posljednje revizije prošlo 12 godina i neki su aspekti te direktive zastarjeli te više nisu usklađeni s najnovijim

znanstvenim spoznajama i najsuvremenijim tehnologijama. Direktivu bi trebalo ažurirati u pogledu nekih postupovnih i tehničkih zahtjeva, trebalo bi uspostaviti ravnopravnije uvjete u Europi za osposobljavanje radnika i kompetencije poduzeća te bi trebalo sniziti graničnu vrijednosti za izloženost na radnom mjestu u skladu s najnovijim dostupnim spoznajama iz znanstvenih medicinskih istraživanja.

Žrtve profesionalnih bolesti povezanih s azbestom moraju se priznati brzo i bez birokratiziranja te dobiti odgovarajuću naknadu. Profesionalne bolesti uvijek su izravno povezane s određenim radnim mjestom i određenom djelatnošću te bi pravo na njihovo priznanje i naknadu za njih stoga trebalo biti sastavni element zaštite zdravlja i sigurnosti radnika na radnom mjestu i radnih uvjeta. Nadalje, visoka razina mobilnosti radnika, koja i dalje raste, u kombinaciji s dugim razdobljem latencije bolesti povezanih s azbestom, znači da se radi o pitanju od važnosti za cijelu Europu. Novim zakonodavstvom s minimalnim europskim standardima za priznavanje profesionalnih bolesti i odgovarajuću naknadu za njih, uključujući sve poznate bolesti povezane s azbestom, trebalo bi se pomoći radnicima koji boluju od neke bolesti. U izvješću se predlaže da se preporuka od 19. rujna 2003. o europskoj listi profesionalnih bolesti ažurira i iskoristi kao materijalna osnova za novu direktivu koja bi, među ostalim, trebala sadržavati elemente kao što su revizija tereta dokazivanja u postupcima priznavanja, uspostava nacionalnih jedinstvenih kontaktnih točaka za sva pitanja povezana s profesionalnim bolestima i pravobranitelji koji će pogodenim radnicima pomoći u postupcima priznavanja.

Direktivom 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada postavlja se okvir za energetsku obnovu i tom bi direktivom također trebalo provesti zahtjev za obveznu provjeru azbesta i drugih opasnih tvari i nakon toga za njihovo odstranjivanje prije početka radova na obnovi. U izvješću se predlažu ciljane izmjene u tom pogledu.

Obveza vlasnika zgrada da naruče provjeru zgrade s ciljem lociranja i identificiranja materijala koji sadrže azbest prije prodaje ili iznajmljivanja zgrade važan je aspekt uspostave certifikata o azbestu koji bi se trebali unositi u javne registre azbesta i staviti na raspolaganje radnicima koji obavljaju radove na obnovi ili održavanju, a isto je tako važan aspekt zaštite kupaca i najmoprimaca od zdravstvenih i sigurnosnih opasnosti i od finansijskih problema. U izvješću se poziva na zakonodavni prijedlog za obveznu provjeru prije prodaje ili iznajmljivanja zgrada te za uvođenje certifikata o azbestu za zgrade izgrađene prije 2005. Budući da je azbest naslijedjeni problem koji utječe na europsko društvo u cjelini, vlasnici zgrada koji provode odstranjivanje azbesta trebali bi dobiti odgovarajuću potporu i trebala bi im se staviti na raspolaganju finansijska sredstva kako iz europskih tako i iz nacionalnih fondova.

15.7.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

upućeno Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja

s preporukama Komisiji o zaštiti radnika od azbesta
(2019/2182(INL))

Izvjestitelj za mišljenje: Manuel Bompard

(Inicijativa – članak 47. Poslovnika)

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor:

- u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:
 - A. budući da bi, na temelju korištenja europskih strukturnih i investicijskih fondova, trebalo uspostaviti finansijski okvir s ciljem potpore vlasnicima zgrada i povezivanja uklanjanja azbesta s drugim javnim politikama i programima (poput energetske učinkovitosti, poboljšanja uvjeta života i socijalnog stanovanja) radi ostvarenja učinkovitosti i iskorištavanja sinergija;
 - B. budući da se u članku 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima navodi da visoka razina zaštite okoliša i poboljšavanje kvalitete okoliša moraju biti uključeni u politike Unije i osigurani u skladu s načelom održivog razvoja;
 - C. budući da u skladu s člankom 191. stavkom 1. UFEU-a politika Unije u području okoliša treba doprinositi ostvarenju ciljeva kao što su zaštita zdravlja njezinih građana, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, promicanje opreznog i razboritog korištenja prirodnih resursa i promicanje mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih ili globalnih okolišnih problema;
 - D. budući da se u skladu s člankom 191. stavkom 2. UFEU-a politika Unije u pitanjima okoliša treba temeljiti na načelu predostrožnosti i na načelima da treba poduzeti preventivne mjere, da štete nanesene okolišu treba rješavati prvenstveno na izvoru i da onečišćivač treba platiti štetu;
 - E. budući da je pravo na siguran, čist, zdrav i održiv okoliš sve više priznato s obzirom na činjenicu da se tijekom proteklih nekoliko godina povećao broj država koje ga priznaju te da je to pravo ili elemente tog prava u svojim nacionalnim pravnim sustavima priznalo više od 155 zemalja;

1. podsjeća da se europskim stupom socijalnih prava predviđa visoka razina zaštite zdravlja i sigurnosti radnika na radnom mjestu, uključujući zaštitu od izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radnom mjestu; naglašava da Unija svim ljudima koji u njoj žive mora zajamčiti pravo na čist, zdrav i održiv okoliš; naglašava da je u europskom zelenom planu utvrđen cilj nulte razine onečišćenja koji se treba postići sveobuhvatnom strategijom za zaštitu zdravlja građana od degradacije i onečišćenja okoliša te da je u njemu također izražen poziv na pravednu tranziciju u kojoj nitko neće biti zapostavljen; naglašava da se akcijskim planom Unije naslovnjem „Prema nultoj stopi onečišćenja zraka, vode i tla“ onečišćenje nastoji svesti „na razine koje se više ne smatraju štetnima za zdravlje i prirodne ekosustave i kojima se poštuju granice našeg planeta, čime se stvara netoksičan okoliš“;
2. naglašava da Unija pri definiranju i provedbi svih svojih politika i aktivnosti mora osigurati visok stupanj zaštite zdravlja ljudi;
3. podsjeća da je azbest i dalje jedan od najvažnijih izazova u području zdravlja na radu i da je diljem svijeta azbestu na radnom mjestu izloženo 125 milijuna ljudi¹, unatoč činjenicu da su rizici koje predstavlja za zdravlje poznati već desetljećima;
4. ističe da svake godine oko 250 000 ljudi umre zbog izlaganja azbestu²; ističe da se stopa smrtnosti od azbestnih vlakana posljednjih godina čak ubrzala; naglašava da bi ranjive skupine stanovništva koje najviše pate od tih zdravstvenih posljedica i često imaju ograničen pristup zdravstvenoj skrbi trebalo poduprijeti namjenskim financiranjem;
5. podsjeća da je Međunarodna agencija za istraživanje raka priznala azbest kao dokazanu karcinogenu tvar (1. skupina) odgovornu za rak pluća i mezoteliom te rak grkljana i jajnika; naglašava da su sve bolesti koje su povezane s azbestom, kao što su rak pluća i pleuralni oblik mezotelioma, a uzrokovane su udisanjem azbestnih vlakana koja se zadržavaju u zraku i dovoljno su tanka da dospiju do alveola i dovoljno duga da prekorače veličinu makrofaga, kao i različite vrste raka uzrokovane ne samo udisanjem vlakana koja se prenose zrakom prepoznate kao opasnost za zdravlje te je potrebno nekoliko desetljeća, a u nekim slučajevima i više od 40 godina da postanu očite; ističe da je azbest karcinogena tvar bez utvrđenog praga, što znači da bilo koja razina izloženosti, koliko god bila niska, nosi rizik od nastanka raka; ističe da bi trebalo poticati istraživanje drugih vrsta raka izazvanih azbestom;
6. ističe da uz aktivno – trajno ili povremeno – izlaganje radnika azbestu postoji i pasivno izlaganje na radu osoba koje rade u blizini radnika koji rade s azbestom;
7. ističe da postoje različite vrste izlaganja azbestu izvan radnog mjesta s potencijalno važnim posljedicama za ljudsko zdravlje, bilo da se radi o neizravnom izlaganju na radu (uključujući izlaganje azbestnoj prašini koju radnici unose u stambene prostore), izlaganje u kućanstvu (uključujući prisutnost kućanskih predmeta koji sadrže azbest) ili u okolišu (preko materijala ugrađenih u zgrade i objekte ili materijala industrijskog podrijetla);

¹ SZO, Azbest: iskorjenjivanje bolesti povezanih s azbestom, 2018.

² Furuya, Sugio; Chimed-Ochir, Odgerel; Takahashi, Ken; David, Annette; Takala, Jukka, 2018. „Global Asbestos Disaster“ (Globalna azbestna katastrofa), *Int. J. Environ. Res. Public Health* 15, br. 5: 1000. <https://doi.org/10.3390/ijerph15051000>

8. ističe da se, prema nedavnim studijama, oko 20 % slučajeva mezotelioma u industrijaliziranim zemljama može pripisati izlaganju azbestu izvan radnog mjesta³;
9. podsjeća na studiju Svjetske zdravstvene organizacije⁴ u kojoj se navodi znatno povećanje rizika od raka pluća zbog paralelnog izlaganja duhanskog dimu i azbestnim vlaknima; poziva države članice da predlože program prestanka pušenja za sve radnike izložene azbestu; ponavlja da pušenje nikada ne bi smjelo biti razlog za isključivanje radnika iz priznavanja profesionalne bolesti povezane s azbestom, kao ni iz mogućnosti naknade i liječenja bolesti;
10. podsjeća da su bolesti izazvane azbestom zabilježene u populaciji koja živi ili je živjela u blizini industrijskih lokacija ili objekata koji sadrže azbest, uključujući populaciju nastanjenu u blizini građevinskih lokacija, željezničkih infrastruktura, brodogradilišta i elektrana, ponekad i više od trideset godina nakon izravnog ili neizravnog izlaganja; naglašava da se pogoršanjem fonda zgrada u Uniji povećava rizik od izlaganja azbestu iz okoliša, što bi posebno moglo dovesti do većeg broja slučajeva mezotelioma;
11. ističe da su rizici za populaciju izloženu prirodnim azbestnim materijalima također područje u kojem su potrebne informacije;
12. ističe da, unatoč poteškoćama s točnom procjenom, mnoge studije upućuju na podecenjivanje izlaganja azbestu u okolišu^{5 6}; podsjeća da razine izlaganja azbestu iz okoliša, ovisno o izvoru izlaganja, mogu dosegnuti razine profesionalnog izlaganja⁷; u tom pogledu odlučno poziva Komisiju i države članice da podupru istraživanja o rizicima povezanim s takvim načinima izlaganja azbestu iz okoliša;
13. smatra da je izlaganje azbestu oblik ekološke i zdravstvene nejednakosti koji potiče osjećaj nepravde i „zapostavljenosti“ među ranjivim skupinama, posebno u zemljama koje nemaju programe prevencije ili potpore žrtvama, ali i izvan tih zemalja;
14. poziva Europsku agenciju za okoliš da provede daljnja istraživanja o prisutnosti azbesta u rijekama i njihovim pritocima te o njegovu utjecaju na divlju floru i faunu, po uzoru

„The health impact of nonoccupational exposure to asbestos: what do we know?“ (Utjecaj izlaganju azbestu izvan radnog mjesta na zdravlje: [what do we know?](#)“ (Utjecaj izlaganju azbestu izvan radnog mjesta na zdravlje: [Što znamo?](#)) ([nih.gov](#))

⁴ SZO, Azbest: iskorjenjivanje bolesti povezanih s azbestom, 2018., Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje, Evaluacija praktične provedbe direktiva EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu u državama članicama EU-a.

⁵ Krówczyńska M, Wilk E. „Environmental and Occupational Exposure to Asbestos as a Result of Consumption and Use in Poland“ (Izlaganja azbestu u okolišu i na radu kao rezultat potrošnje i uporabe u Poljskoj), *Int J Environ Res Public Health*, 2019.;16(14):2611. objavljeno 22. srpnja 2019. doi:10.3390/ijerph16142611

⁶ Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail (Nacionalna agencija za zdravstvenu sigurnost hrane, okoliša i radnog mjesta), 2016., „L'amiante: Présentation, effets sanitaires, expositions et cadre réglementaire“ (Asbest: Prezentacija, utjecaj na zdravlje, oblici izloženosti i regulatorni okvir) (<https://www.anses.fr/fr/content/l%20E2%80%99amiante>)

⁷ Haute autorité de Santé (Visoko tijelo za zdravlje), 2009., „Exposition environnementale à l'amiante: état des données et conduite à tenir“ (Izlaganje azbestu iz okoliša: Znanstvene spoznaje i potrebne mjere) (https://www.has-sante.fr/jcms/c_759760/fr/exposition-environnementale-a-l-amiante-etat-des-donnees-et-conduite-a-tenir)

na istraživanje američke Agencije za zaštitu okoliša^{8 9};

15. naglašava da bi u svim državama članicama trebalo pratiti i mjeriti razine pozadinske koncentracije azbesta u atmosferi;
16. poziva Komisiju da predstavi europsku strategiju za potpuno uklanjanje azbesta; poziva sve države članice da donesu nacionalne akcijske planove za provedbu te strategije s finansijskim sredstvima i konkretnim planovima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini; smatra da bi Komisija trebala koordinirati nacionalne akcijske planove, posebno donošenjem okvirne direktive o tom pitanju; u tom kontekstu naglašava potrebu za dosljednom metodologijom za procjenu rizika kako bi se zajamčili jednaki uvjeti za sve;
17. poziva Komisiju da uspostavi europski okvir za javne registre kako bi se utvrdila prisutnost azbesta u EU-u i platformu s najboljim praksama za uklanjanje azbesta; ističe da je potrebno uspostaviti javne registre u vezi s azbestom i minimalne standarde u vezi s njihovom primjenom; podsjeća da takvi minimalni standardi koji se odnose na javne registre moraju biti povezani s politikama zdravlja i sigurnosti te s propisima o zaštiti okoliša i javnom zdravlju;
18. ustrajan je u stajalištu da bi prijelaz na Uniju bez azbesta trebao biti socijalno pravedan, izbjegavati fragmentaciju unutarnjeg tržišta te uključivati dostatnu i usmjerenu potporu privatnim vlasnicima, poslodavcima, mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima u prenošenju tih zaštitnih mjera kako bi se olakšala ispravna usklađenost; napominje da bi taj pristup trebao biti usmјeren na područja s posebnim rizikom ili skupine ranjivih osoba; naglašava da bi pri pripisivanju troškova uklanjanja azbesta trebalo što je više moguće uzeti u obzir načelo „onečišćivač plaća”; podsjeća na važnost odgovarajuće finansijske potpore iz relevantnih postojećih fondova Unije kako bi se osigurala odgovarajuća potpora i potaknuto ispravno i sigurno uklanjanje svakog otkrivenog azbesta; ističe da su mjere za poboljšanje prevencije glavna javnozdravstvena ulaganja s ciljem zdravijeg življenja i postizanja ravnoteže između troškova i koristi u upravljanju zdravstvenim sustavima;
19. ističe da je u razvoj, provedbu i evaluaciju europske strategije i nacionalnih planova potrebno u potpunosti uključiti socijalne partnere i ostale dionike, uključujući skupine žrtava azbesta, na razini Unije kao i na nacionalnim i regionalnim razinama;
20. ističe da je sigurno uklanjanje azbesta primjer načela zdravlja u svim politikama te da je izravno povezano s nedavnim i predstojećim političkim inicijativama Unije kao što su europski zeleni plan s „valom obnove za Europu – ekologizacija naših zgrada, otvaranje radnih mjesti, poboljšanje života” iz komunikacije Komisije od 14. listopada 2020. (val obnove) i „Plan za Europu za borbu protiv raka” iz komunikacije Komisije od 3. veljače 2021.; podsjeća da su poboljšanje rane dijagnoze, liječenja i rehabilitacije prioriteti europskog plana za borbu protiv raka i da bi trebali koristiti pacijentima koji boluju od bolesti povezanih s azbestom;
21. ustraje u potrebi provođenja dugoročnog epidemiološkog nadzora kako bi se procijenila učinkovitost poduzetih mjera; ističe da je mezoteliom bolest čiji je glavni čimbenik

⁸ Ministarstvo zdravlja države Washington, 2009., Savjetovanje o prirodno prisutnom azbestu u rijeci Swift Creek

⁹ Agencija SAD-a za zaštitu okoliša, Swift Creek (https://response.epa.gov/site/site_profile.aspx?site_id=3639)

rizika azbest i da je broj dijagnosticiranih mezotelioma relevantan pokazatelj za epidemiološki nadzor; stoga poziva na obvezno prijavljivanje slučajeva mezotelioma nadležnim tijelima;

22. prima na znanje preporuke SZO-a¹⁰ o tome da azbestna vlakna nije potrebno uključiti u Prilog I. Direktivi o vodi za ljudsku potrošnju¹¹ i da azbestna vlakna u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju ne predstavljaju razlog za zabrinutost za zdravlje; podsjeća da su talijanski znanstvenici u svojoj studiji pokrenuli važno pitanje o tome povećava li unošenje vode koja sadrži azbestna vlakna rizik od raka želuca i debelog crijeva¹²; naglašava da bi za uočavanje potencijalnih bolesti povezanih s azbestom, koje su eventualno uzrokovane pijenjem vode koja sadrži takva vlakna koja dolaze iz azbestnih cijevi, moglo biti potrebno nekoliko desetljeća; naglašava da bi se, čak i ako se na temelju same studije talijanskih znanstvenika u ovoj fazi ne može izvesti konačan zaključak o povezanosti unošenja azbesta vodom i razvoja raka gastrointestinalnog trakta, trebalo primjenjivati načelo predostrožnosti s obzirom na nesigurnosti koje su s tim povezane; smatra da bi se o tom važnom pitanju trebalo provesti više istraživanja; stoga poziva države članice da redovito prate kvalitetu vode koja se upotrebljava za odvajanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju te da poduzmu potrebne preventivne mjere i mjere ublažavanja u slučaju da postoji rizik za ljudsko zdravlje;
23. izražava zabrinutost zbog stanja mreže za distribuciju vode namijenjene za ljudsku potrošnju u Uniji i korištenja azbestno-cementnih cijevi zbog čije se degradacije u vodu oslobođaju azbestna vlakna; nadalje podsjeća da se u skladu s preporukama SZO-a azbestno-cementne cijevi više ne bi smjeli upotrebljavati niti odobravati za vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju¹³; smatra da bi u okviru europske strategije za potpuno uklanjanje azbesta te europskog plana i nacionalnih planova za oporavak trebalo izraditi i provesti sveobuhvatan plan za obnovu europske mreže za distribuciju vode namijenjene za ljudsku potrošnju i odstranjivanje azbesta iz nje;
24. pozdravlja priliku za potpuno uklanjanje azbesta iz zgrada, koju pruža val obnove;
25. podsjeća na očekivano povećanje građevinskih radova s obzirom na val obnove koji će biti popraćen povećanim izlaganjem azbestnim vlaknima na radu i azbestnim vlaknima iz okoliša; ističe potrebu da se azbest zamijeni energetski učinkovitim materijalima u kontekstu vala obnove;
26. naglašava da, s obzirom na to da će potražnja za radom povezanim s azbestom vjerojatno znatno porasti s valom obnove, postoji ključna potreba za podupiranjem istraživanja i razvoja kako bi se osigurala najveća moguća razina zaštite radnika i lokalnog stanovništva izloženih azbestu tijekom operacija sanacije i rušenja te poboljšala pouzdanost i brzina pregleda, mjerena, uklanjanja i sigurnog gospodarenja

¹⁰ SZO, Regionalni ured za Europu, Projekt za suradnju u pogledu parametara za vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju, Preporuke u okviru potpore reviziji Priloga I. Direktivi Vijeća 98/83/EZ o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (Direktiva o vodi za ljudsku potrošnju), 2017.

¹¹ Direktiva Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 330, 5.12.1998., str. 32.).

¹² Agostino Di Ciaula, Valerio Gennaro, „Rischio clinico da ingestione di fibre di amianto in acqua potabile“ (Klinički rizik od unošenja azbestnih vlakanu u vodi za ljudsku potrošnju), *Epidemiologia&Prevenzione*, <https://epiprev.it/3608>

¹³ https://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/pdf/20171215_EC_project_report_final_corrected.pdf – točka 13.1.

azbestom;

27. zabrinut je zbog činjenice da velik dio javnih škola izgrađenih prije 2005. ili prije nego što je u relevantnoj državi nastupila zabrana azbesta još uvijek sadrži azbest, što dovodi do rizika od izlaganja djece ili učenika i školskog osoblja; poziva na to da se u svim državama članicama provede popis škola s azbestom i da obnova školskih zgrada stoga zauzme prioritetno mjesto;
28. podsjeća da se azbest, unatoč zabrani korištenja, još uvijek nalazi u mnogim proizvodima iz svakodnevnog života koji su još u upotrebi, kao i u mnogim brodovima, vlakovima, strojevima, bunkerima, tunelima, galerijama, cijevima u javnim i privatnim mrežama distribucije vode, a posebno u zgradama, uključujući mnoge javne i privatne zgrade;
29. podsjeća da je potrebno više informacija o izlaganju stanovništva kroz kontakt s komercijalnim proizvodima koji sadrže azbest, kao što su materijali koji se koriste u gradnji i čija se struktura remeti u normalnom radu;
30. naglašava da zbog nesigurnih radnih uvjeta za radnike cijelo društvo može biti izloženo riziku od izlaganja azbestu, posebno članovi obitelji tih radnika, primjerice prilikom održavanja njihove radne odjeće; stoga inzistira na tome da je potrebno zajamčiti visoku razinu zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, posebno na način da im se osigura odgovarajuća zaštitna oprema i da se spriječi izlaganje njihovih bližnjih azbestu prisutnom na radnoj odjeći i alatima, osobito odgovarajućim postupcima dekontaminacije;
31. poziva države članice da poboljšaju broj, učestalost i kvalitetu svojih inspekcija; smatra da bi Unija i države članice trebale znatno premašiti minimalnu razinu u pogledu cilja Međunarodne organizacije rada kojim je predviđen jedan inspektor na svakih 10 000 radnika;
32. naglašava da su neki radnici mnogo više izloženi azbestu od drugih i da takvo stanje ekološke nejednakosti pojačava postojeće gospodarske nejednakosti; posebno naglašava da su građevinski radnici u velikoj mjeri izloženi azbestu; ističe da bi vatrogasci u slučaju požara trebali imati sve dostupne informacije o prisutnosti i lokaciji azbesta;
33. poziva države članice da razmjenjuju najbolje prakse u pogledu zaštite osoba koje prijavljuju prisutnost azbesta, bilo unutarnjim bilo vanjskim kanalima za podnošenje prijava;
34. naglašava da su i žene izložene rizicima povezanima s azbestom i da su one posebno osjetljive na određene vrste izlaganja azbestu^{14 15 16}, što uključuje i izlaganje tijekom

¹⁴ Panou, V. et al., „Non-occupational exposure to asbestos is the main cause of malignant mesothelioma in women in North Jutland, Denmark“ (Izloženost azbestu izvan radnog mjesta kao glavni uzročnik malignog mezoftelioma kod žena u danskoj regiji Sjeverni Jutland), *Scandinavian Journal of Work*, Okoliš & Zdravlje, doi:10.5271/sjweh.3756 http://www.sjweh.fi/show_abstract.php?abstract_id=3756

¹⁵ Michaela Senek, Angela Tod, Steven Robertson, „The gendered Experience of mesothelioma study (GEMS): findings from a survey data analysis“ (Rodno uvjetovano iskustvo istraživanja mezoftelioma: Rezultati analize podataka iz istraživanja), *European Respiratory Journal*, rujan 2020., 56 (suppl 64) 1684.; DOI: 10.1183/13993003.congress-2020.1684

¹⁶ Vasiliki Panou, Ulla Moller Weinreich, Jens Bak, Mogens Vyberg, Christos Meristoudis, Oyvind Omland,

radnog vijeka¹⁷ ¹⁸; poziva Komisiju da procijeni postoji li potreba za revizijom relevantnog zakonodavstva kako bi se žene bolje zaštitile od izloženosti azbestu¹⁹;

35. smatra da bi građani trebali imati jednaku zaštitu od izlaganju azbestu u svojim životnim prostorima; u tom pogledu potiče Komisiju da osigura zaštitu svih građana uvođenjem redovitih provjera graničnih vrijednosti i izlaganja azbestu u živim prostorima;
36. poziva Komisiju da najkasnije do 31. prosinca 2022. ažurira Direktivu o azbestu na radnom mjestu²⁰ s ciljem izmjene postojeće obvezujuće granične vrijednosti za profesionalno izlaganje azbestu, uzimajući u obzir najnovije znanstvene spoznaje i tehnički razvoj, uključujući ocjenu različitih vrsta azbestnih vlakana i njihovih štetnih učinaka na zdravlje, te da započne postupak ažuriranja popisa vlknastih silikata u okviru područja primjene Direktive te da u tom kontekstu razmotri uključivanje ribekita, kao i vinčita, rihterita, fluoro-edenita i erionita na popis koji već sadržava aktinolit, grunerit, antofilit, krizotil, krokidotil i tremolit;
37. smatra da je hitno potreban učinkovit pristup pravosuđu i pravnoj zaštiti za sve štete za zdravlje za sve žrtve azbesta, ne samo za one povezane s anksioznošću; ističe da bi poslodavci trebali pokriti sve zdravstvene troškove povezane s izlaganjem azbestu ako nisu poduzeli sve odgovarajuće mjere i uložili napore u okviru svojih mogućnosti kako bi spriječili izlaganje azbestu; poziva Komisiju da procijeni moguću potrebu za zakonodavstvom kojim se uspostavlja opći sustav odgovornosti za raspršeno onečišćenje kako bi se žrtvama pružila naknada za svu štetu uzrokovanoj raspršenim onečišćenjem, uključujući onu uzrokovanoj azbestom;
38. poziva Komisiju da podrži širenje informacija o različitim sustavima za sigurno i uredno uklanjanje i odlaganje azbestnih proizvoda na temelju najboljih raspoloživih tehnika;
39. podsjeća da je odlaganje azbestnog otpada na odlagališta kratkoročno rješenje koje dovodi do ispuštanja azbestnih vlakana u okoliš na štetu javnog zdravlja;
40. ističe da obrada azbestnog otpada i sigurno rukovanje tom tvari te njezino, uklanjanje i zamjena u tokovima otpada moraju biti u središtu strategije koju će Komisija izraditi;
41. naglašava potrebu za sinergijama između strategije koju treba razviti Komisija, ciljeva

Oluf Dimitri Roe, Johnni Hansen, „Gender differences in asbestos exposure and disease location in 327 patients with mesothelioma“ (Rodne razlike u izlaganju azbestu i lokaciji pojave bolesti u 327 bolesnika s mezoteliomom), *European Respiratory Journal*, rujan 2017., 50 (suppl 61) PA4294; DOI: 10.1183/1393003.congress-2017.PA4294

¹⁷ Marinaccio A, Corfiai M, Binazzi A ReNaM Working Group, et al., „The epidemiology of malignant mesothelioma in women: gender differences and modalities of asbestos exposure“ (Epidemiologija malignog mezotelioma kod žena: rodne razlike i modaliteti izloženosti azbestu), *Occupational and Environmental Medicine*, 2018.;75:254-262.

¹⁸ Camargo MC, Stayner LT, Straif K et al., „Occupational exposure to asbestos and ovarian cancer: a meta-analysis“ (Izloženost azbestu na radu i rak jajnika: Metaanaliza), *Environ Health Perspect*, 2011.;119(9):1211-1217. doi:10.1289/ehp.1003283

¹⁹ Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnika te radnica koje su nedavno rodile ili doje, (SL L 348, 28.11.1992., str. 1.).

²⁰ Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu (SL L 330, 16.12.2009., str. 28. – 36.).

kružnog gospodarstva, uključujući sustav označivanja, i strategije za održiv izgrađeni okoliš; također ističe potrebu za stvaranjem sinergija između strategije i postojećih inicijativa koje se odnose na razvoj baze znanja u vezi sa zamjenom opasnih tvari koje predstavljaju razlog za zabrinutost;

42. podsjeća na potrebu za transparentnošću u pogledu prisutnosti i sastava azbestnih vlakana u tokovima otpada u cilju poboljšanja metoda rastavljanja i dekontaminacije kako bi se olakšala uporaba otpada; potiče stvaranje sinergija s bazom podataka koju uspostavlja Europska agencija za kemikalije kako bi se prikupile informacije i steklo bolje znanje o tvarima koje predstavljaju razlog za zabrinutost u proizvodima tijekom njihova korištenja i nakon što postanu otpad;
43. podsjeća na potrebu za većom kružnosti u građevinskom sektoru i na važnost sprečavanja ulaska azbestnog otpada u kružno gospodarstvo; ustrajno se zalaže za to da je potrebno osigurati dostupnost odgovarajućih postrojenja za gospodarenje otpadom s ciljem sigurnog i održivog odlaganja azbestnih materijala;
44. naglašava da bi azbestni otpad trebalo učiniti inertnim prije njegova odlaganja na način prihvativ za okoliš te poziva Komisiju da predloži odgovarajuću reviziju relevantnog zakonodavstva Unije o otpadu;
45. ističe da je gospodarenje azbestnim otpadom od strateške važnosti za Uniju s obzirom na količinu azbesta koji se još treba ukloniti i koji je već na odlagalištima; ističe da bi se pri obradi azbesta trebalo u potpunosti primjenjivati načelo predostrožnosti;
46. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama u cijeloj Uniji promiče osnivanje centara za obradu i inertizaciju otpada koji sadržava azbest, zajedno s postupnim ukidanjem cjelokupne isporuke takvog otpada na odlagališta; odlučno poziva Komisiju i države članice da razmotre sve instrumente za potporu istraživanju i ulaganju u tehnologije obrade za inertizaciju azbestnog otpada;
47. smatra da organizirano i strukturirano uklanjanje azbesta doprinosi ciljevima regionalnog razvoja te bi mu stoga trebalo dati punu potporu iz strukturnih fondova Unije;
48. naglašava potrebu da se Unija u međunarodnim forumima bori protiv odlaganja azbesta u zemljama u razvoju;
49. smatra da bi potpuno iskorjenjivanje preostalog azbesta i svih proizvoda koji sadrže azbest diljem svijeta trebao biti važan cilj Unije;
50. poziva Uniju na suradnju sa SZO-om, MOR-om i Programom Ujedinjenih naroda za okoliš te s drugim međunarodnim organizacijama i trećim zemljama i da poduzme sve mjere kako bi se postigla globalna zabrana upotrebe azbesta, promicale više razine zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u svijetu te poboljšalo informiranje i potpora žrtvama bolesti povezanih s azbestom; potiče Uniju da sa zemljama izvoznicama azbesta poduzme inicijative za zatvaranje rudnika azbesta; naglašava potrebu za kontrolom uvoza predmeta iz trećih zemalja koje još uvijek dopuštaju uporabu azbesta i činjenicu da se otpadni azbest ne bi smio izvoziti u treće zemlje;
51. podsjeća da trećina Euroljana u europskoj regiji SZO-a živi u zemljama koje još nisu

zabranile uporabu svih oblika azbesta²¹; ističe da se u 16 europskih zemalja azbest i dalje koristi, posebno kao građevinski materijal, te ga te zemlje i dalje proizvode i izvoze; poziva Komisiju da poduzme odlučne mjere u okviru politike susjedstva kako bi se uvela potpuna zabrana azbesta i njegovo potpuno iskorjenjivanje na cijelom europskom kontinentu i u susjednim državama na Sredozemljju;

52. odlučno poziva Uniju da kao glavni prioritet uzme u obzir i poduzme sve potrebne inicijative kako bi se krizotil (bijeli azbest) uvrstio u Prilog III. Roterdamskoj konvenciji;
53. naglašava da poduzeća iz Unije koja se nalaze u trećim zemljama ne bi smjela proizvoditi ni upotrebljavati opasne tvari koje su zabranjene u Uniji, kao što je azbest; smatra da bi uvođenje obveze postupanja s dužnom pažnjom za poduzeća iz Unije mogao biti odgovarajući način na koji bi se zajamčio doprinos poduzeća iz Unije globalnom iskorjenjivanju azbesta i osigurao pristup pravosuđu za žrtve bolesti povezanih s azbestom iz zemalja izvan EU-a; poziva Vijeće da ovlasti Komisiju da započne pregovore o Ugovoru UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, uzimajući u obzir iskorištavanje opasnih onečišćivača kao što je azbest;
 - u prilog prijedlogu rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće preporuke:
 1. izrada modela za otkrivanje, registriranje, praćenje i kontrolu azbesta u privatnim i javnim zgradama, zemljištu, infrastrukturi, logističkim objektima i cijevima;
 2. definicija modela za praćenje azbestnih vlakana koja se zadržavaju u zraku na radnim mjestima, u naseljenim mjestima, na odlagalištima, na napuštenim i neiskorištenim industrijskim područjima koja propadaju (tzv. brownfield) i koja se trebaju sanirati, kao i vlakana prisutnih u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju koja se isporučuje kroz azbestno-cementne cijevi;
 3. registracija svih slučajeva mezotelioma;
 4. osmišljavanje informativnih kampanja o azbestu u cijeloj Uniji kako bi se radnicima i njihovim obiteljima, poslodavcima, vlasnicima, najmoprimcima, korisnicima zgrada i infrastrukture te građanima pružile relevantne informacije o rizicima, uključujući sinergijski efekt korištenja duhana i izloženosti azbestu, a osobito o činjenici da je njegovo djelovanje na ljudsko zdravlje odgođeno i kumulativno, i postojećim mjerama za sigurno uklanjanje azbesta te pravnim obvezama povezanimi s azbestom;
 5. promocija istraživanja i uključivanja plana na razini Unije u strategiju koju će izraditi Komisija za obradu azbestnog otpada i sigurno rukovanje tom tvari te njezino uklanjanje i zamjenu u tokovima otpada;
 6. otvaranje centara za obradu i inertizaciju otpada koji sadržava azbest te predviđanje postupnog ukidanja odlaganja takvog otpada na odlagališta i drugih štetnih praksi kao što su njegovo odlaganje u vodne cjeline;
 7. razvoj strateškog plana Unije za povećanje aktivnosti i utjecaja EU-a na globalnoj razini

²¹ <https://www.euro.who.int/en/media-centre/sections/press-releases/2015/04/at-least-one-in-three-europeans-can-be-exposed-to-asbestos-at-work-and-in-the-environment>

u pogledu borbe protiv odlaganja azbesta u zemljama u razvoju;

8. uspostava okvira Unije za nacionalne strategije uklanjanja azbesta, uključujući zakonodavni prijedlog o javnim i pristupačnim registrima azbesta s minimalnim standardima u pogledu njihove provedbe, na temelju certifikata za azbest izdanih nakon pregleda zgrada kako bi se izradile karte s točnim lokacijama azbesta na javnim i privatnim lokacijama te pružanjem preciznih informacija o odlagalištima koja sadrže azbestni otpad kako bi se izbjeglo nekontrolirano ispuštanje azbestnih vlakana u zrak, slučajno premještanje tla u kojem su ti materijali zkopani te povezani rizici za zdravlje građana;
9. plan za uspostavu radnih mjesta i okoliša bez azbesta, kojim bi se mogli utvrditi prioritetni sektori, uključujući potporu za njegovo sigurno uklanjanje, i koji bi se ocjenjivao redovito svakih pet godina s obzirom na napredak nacionalnih i regionalnih vlasti;
10. praćenje i mjerjenje razine koncentracije azbesta u atmosferi i pristup tim informacijama u svim državama članicama te uvođenje graničnih vrijednosti za izloženost za životne prostore;
11. utvrđivanje instrumenata financiranja, uključujući fondove Unije i nacionalne fondove za provedbu strategije koju donosi Komisija;
12. nužno uključivanje bolesti povezanih s azbestom među ključna pitanja u području prevencije i javnog zdravlja;
13. aktivno sudjelovanje socijalnih partnera i drugih dionika, kao što su skupine žrtava azbesta, stanari i organizacije za zaštitu okoliša, predstavnici nacionalnih zdravstvenih službi i predstavnici operatera u razvoju, provedbi i evaluaciji plana za radna mjesta i okoliš bez azbesta.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	13.7.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 77 0 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélia Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Giuseppe Milazzo, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Dan-Ştefan Motreanu, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O'Sullivan, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Linea Søgaard-Lidell, Nicolae Ţefănuță, Annalisa Tardino, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Manuel Bompard, Antoni Comín i Oliveres, Martin Häusling, Kateřina Konečná, Ulrike Müller

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

77	+
EPP	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Alexander Bernhuber, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Esther de Lange, Peter Liese, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Dan-Ştefan Motreanu, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Christine Schneider, Pernille Weiss, Michal Wiezik
S&D	Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
Renew	Pascal Canfin, Martin Hojsík, Jan Huitema, Ulrike Müller, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae řtefănuță, Linea Søgaard-Lidell, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Emma Wiesner
Greens/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Martin Häusling, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan
ID	Simona Baldassarre, Aurelia Beigneux Marco Dreosto, Catherine Griset, Sylvia Limmer, Joëlle Mélin, Silvia Sardone, Annalisa Tardino
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Joanna Kopcińska, Giuseppe Milazzo, Rob Rooken, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
The Left	Malin Björk, Manuel Bompard, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Kateřina Konečná
NI	Antoni Comín i Oliveres

1	0
ID	Teuvo Hakkarainen

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

2.9.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA

upućeno Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja

o zaštiti radnika od azbesta
(2019/2182(INL))

Izvjestiteljica za mišljenje: Anne-Sophie Pelletier

(Inicijativa – članak 47. Poslovnika)

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača poziva Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor:

- u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:
 - A. budući da je uporaba azbestnih vlakana i proizvoda koji sadrže ta vlakna zabranjena od siječnja 2005.¹ i da države članice moraju osigurati postupni prestanak uporabe azbestnih vlakana najkasnije do 2025.²;
 - B. uzimajući u obzir dobro utvrđeno i dokumentirano prepoznavanje azbesta kao izvora raka pluća, larinska, jajnika i mezotelioma, uz latenciju od 20 do 55 godina nakon izlaganja; budući da se u studiji Međunarodnog pregleda istraživanja okoliša i javnog zdravlja procjenjuje da svake godine oko 250 000 ljudi umre zbog izloženosti azbestu³;
 - C. budući da je, unatoč tome što je njegova uporaba zabranjena na europskoj razini, izloženost azbestu vodeći uzrok mezotelioma te budući da uzrokuje i sve veći broj slučajeva raka i mezotelioma, kao i drugih nemalignih plućnih bolesti i patologija pleure, među pojedincima kao rezultat ograničene i pasivne izloženosti toj tvari izvan radnog mjesta; budući da mnogi slučajevi bolesti povezanih s azbestom nisu prepoznati

¹ Za trenutačna pravila o zabrani azbesta vidi Uredbu (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

² Vidi Uredbu Komisije (EU) 2016/1005 od 22. lipnja 2016. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu azbestnih vlakana (krizotila) (SL L 165, 23.6.2016., str. 4.).

³ <https://www.mdpi.com/1660-4601/15/5/1000/htm>

kao profesionalne bolesti te je potrebno više podataka;

- D. budući da je u Uredbi (EU) 1907/2006 (Uredba REACH) navedeno da je proizvodnja, prodaja i uporaba azbestnih vlakana i proizvoda koji sadržavaju ta vlakna zabranjena i budući da je cilj Uredbe (EU) 2016/1005 o izmjeni Priloga XVII. Uredbi REACH osigurati potpuno postupno ukidanje azbestnih proizvoda u državama članicama do 1. srpnja 2025.;
- E. budući da je azbest i dalje prisutan u mnogim administrativnim zgradama, školama, domovima, infrastrukturi, javnom prijevozu i vodoopskrbnim mrežama; budući da se zbog proteka vremena znanje o uporabi i prisutnosti te tvari smanjuje; budući da prisutnost azbesta i nedostatak znanja o tom pitanju predstavljaju opasnost za sve stanare i korisnike zgrada;
- F. budući da je znatan dio postojećeg izgrađenog okoliša u Uniji stariji od 50 godina te da je, prema podacima Opservatorija EU-a za upravljanje nekretninama u većini država članica, polovica stambenog fonda izgrađena prije 1970. kada se azbest naširoko upotrebljavao; budući da ostaci azbesta u zgradama i građevine koje sadrže azbest predstavljaju prijetnju mnogim različitim skupinama stanovništva, uključujući kućevlasnike, korisnike zgrada, stanare i radnike, između ostalog ako je drobiv, zbog čega prašina ili vlakna mogu dospjeti u zrak gdje ih osobe koje su im pasivno izložene mogu udahnuti ili progutati;
- G. budući da će vijek trajanja zgrada sa sastavnim dijelovima koji sadržavaju azbest, degradacija materijala i val energetske obnove zgrada dovesti do složenih obnova s neposrednim rizikom izloženosti ljudi na gradilištu i u blizini gradilišta, kao i budućih rizika za korisnike i stanare zbog spore disperzije azbestne prašine;
- H. budući da su Parlament⁴ i socijalni partneri⁵ prepoznali korisnost javnih registara prisutnosti azbesta i tehničkih certifikata uspostavljenih u više država članica Unije; budući da je nekoliko država članica EU-a razvilo je registre zgrada koje sadrže azbest; budući da je to dobro polazište za uvođenje takvog zahtjeva u svim državama članicama; budući da je strategija za val obnove čiji je cilj udvostručiti stopu obnove zgrada u sljedećih deset godina kako bi se povećala energetska učinkovitost i učinkovitost resursa u građevinskom sektoru, prilika za stvaranje i provedbu nacionalnih registara prisutnosti azbesta;
- I. budući da uklanjanje azbesta bez finansijske pomoći vlasnicima zgrada predstavlja znatno finansijsko opterećenje koje u posebnim slučajevima također može neizravno utjecati na stanare; budući da uvođenje zahtjeva za sigurno uklanjanje azbesta mora biti socijalno pravedno i stoga popraćeno odgovarajućim mjerama za potporu vlasnicima u financiranju potrebnih obnova, kao i mera za mala i srednja poduzeća koja provode radove; budući da bi potrošače trebalo zaštititi suzbijanjem prijevara i jačanjem nadzora tržišta;
- J. budući da se zakonodavstvom koje je na snazi u nekim državama članicama određene

⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 14. ožujka 2013. o rizicima za zdravље zbog izloženosti azbestu na radnom mjestu i mogućnosti potpunog uklanjanja postojećeg azbesta (SL C 36, 29.1.2016., str. 102.).

⁵ Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 18. veljače 2015. o temi „EU bez azbesta” (SL C 251, 31.7.2015., str. 13.).

obveze nameću vlasnicima, upraviteljima ili upraviteljima zgrada koje sadrže azbest kada počnu upotrebljavati zgradu ili namjeravaju započeti s rušenjem, a ne kada prodaju zgradu opremljenu proizvodima koji sadrže azbest;

- K. budući da su obveza Komisije da 2022. iznese zakonodavni prijedlog za dodatno smanjenje izloženosti radnika azbestu i njezin plan za sprečavanje porasta broja žrtava problema povezanih s azbestom dobrodošli koraci te da val obnove, koji pruža jedinstvenu priliku za modernizaciju stambene infrastrukture u korist svih potrošača u Uniji, mora provesti u najsigurnijim uvjetima za sve;
1. traži da Komisija, na temelju članka 169. stavka 3. i članka 114. stavka 1. Ugovora o funkciranju Europske unije i uzimajući u obzir postojeće nacionalne propise, kao i procjenu učinka na nujućinkovitije modele, podnese zakonodavni prijedlog o obveznoj provjeri prisutnosti azbesta u zgradama izgrađenim prije 2005. godine ili godine nacionalne zabrane uporabe azbesta, prije njihove prodaje ili iznajmljivanja, u skladu s načelima socijalne pravednosti i uzimajući u obzir vlasnike građevine; traži da se tim prijedlogom utvrde minimalni zahtjevi za izvješćivanje, lociranje i identifikaciju prisutnosti azbesta u zgradama izgrađenima prije 2005. ili godine nacionalne zabrane uporabe azbesta, pod sljedećim uvjetima:
- a. provjera se sastoji od utvrđivanja površinske prisutnosti azbesta od strane profesionalnog subjekta koji ima prikladne kvalifikacije i dozvole određene nacionalnim zakonodavstvom i zakonima Unije nakon koje mora slijediti prijedlog mjere za smanjenje rizika koji predstavlja otkriveni azbest pomoću najboljih dostupnih tehnika; time se ne dovode u pitanje obveze iz Direktive 2009/148/EZ⁶.
 - b. ta se provjera potvrđuje izdavanjem certifikata o riziku od azbesta u kojem se detaljno navode ispitani dijelovi, koncentracija azbestnih vlakana, procijenjena količina i lokacija materijala koji sadrže azbest i, prema potrebi, predložene mjere koje će se poduzeti za smanjenje rizika od azbesta;
 - c. rezultat provjere mora se priopćiti nadležnom nacionalnom tijelu preko brzog sustava za obavljanje i jedinstvene kontaktne točke; to tijelo mora voditi nacionalni registar certifikata o smanjenju rizika od azbesta, a jedinstvena kontaktna točka daje obavijesti i savjete vlasnicima o sljedećem:
 - mjerodavnom zakonodavstvu;
 - ispravnom i sigurnom načinu uklanjanja otkrivenog azbesta, ako je to tehnički moguće;
 - o sigurnoj inkapsulaciji, čuvanju, označavanju i praćenju dijelova koji sadrže azbest koji se ne mogu ukloniti u kratkom roku;
 - popisu certificiranih subjekata i informacijama o dostupnoj finansijskoj potpori;
 - d. Komisija državama članicama daje smjernice o izradi nacionalnih registara

⁶ Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu (SL L 330, 16.12.2009., str. 28. – 36.).

azbesta kako bi se osiguralo neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta; pristup registru besplatan je za vlasnike, kupce i stanare zgrada te radnike i MSP-ove; certifikat se prilaže kupoprodajnom ugovoru i stavlja se na raspolaganje najmoprincima;

- e. kako bi se korisnici ili stanari što bolje zaštitili, provjeru i, po potrebi, uklanjanje ili, ako tehnički nije moguće u kratkom roku, inkapsulaciju moraju obaviti kvalificirani i certificirani operateri u skladu s Direktivom 2009/148/EZ, sa zakonodavstvom i nacionalnom praksom, te pod nadzorom nadležnog tijela;
 - f. certifikat se dostavlja kupcu i stavlja na raspolaganje najmodavcu, a na zahtjev i izvodačima radova na zgradama ili stanarima i korisnicima;
 - g. certifikat bi se trebao obnavljati najkasnije 5 godina nakon izdavanja kako bi se azurirali njegovi podaci;
 - h. mogle bi se utvrditi učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće kazne za vlasnike zgrada koji nemaju valjani certifikat prije prodaje zgrade; prodavači ili najmodavci zgrada odgovorni su za te obveze, pri čemu razdoblje odgovornosti utvrđuju države članice; države članice mogle bi dodjeljivati novčane kazne ad hoc fondovima za financiranje uklanjanja azbesta i potporu žrtvama problema povezanih s azbestom;
2. poziva Komisiju da procjenu učinka koju će pripremiti za svoj zakonodavni prijedlog temelji na:
 - najboljim i najučinkovitijim metodama za otkrivanje prisutnosti azbesta;
 - sigurnim i isplativim metodama uklanjanja azbesta iz zgrada (obvezno osposobljavanje radnika, upotreba najnovijih tehnologija, premještanje stanovnika u okolini tijekom radova koji proizvode prašinu) koje obuhvaćaju i zakonske obveze i poticaje kako bi se smanjio rizik izloženosti azbestu za korisnike i stanovnike zgrada;
 - popratnim mjerama za MSP-ove kako bi se olakšala provedba propisa povezanih s azbestom, uključujući finansijske poticaje i odgovarajuću finansijsku potporu vlasnicima zgrada, uključujući napuštene zgrade, koji sudjeluju u utvrđivanju i uklanjanju azbesta;
 3. poziva Komisiju i države članice da poduzmu mjere za senzibiliziranje javnosti o azbestu u zgradama izgrađenima prije 2005. ili u godini u kojoj je uvedena nacionalna zabrana uporabe azbesta te da uvedu pravni postupak za uklanjanje azbesta iz perspektive stanovnika i vlasnika; potiče države članice da pokrenu kampanje za senzibiliziranje javnosti koje bi pratile mjere za mala i srednja poduzeća; ustraje u tome da bi prijelaz na Europsku uniju bez azbesta trebao biti socijalno pravedan i uključivati potporu privatnim vlasnicima te malim i srednjim poduzećima; ističe da posebnu pozornost treba posvetiti napuštenim zgradama i objektima koji mogu također sadržavati azbest te poziva Komisiju i države članice da pronađu održivo rješenje za njihovo uključivanje u nacionalne registre azbesta;
 4. poziva Komisiju i države članice da promiču kampanje za informiranje javnosti kako bi se podigla razina osviještenosti o rizicima povezanim sa svim vrstama azbesta i svim

razinama izloženosti, uključujući sekundarnu izloženost;

5. prima na znanje dodatne administrativne obveze tih novih zahtjeva; naglašava da je i za zahtjev praćenja i za uklanjanje azbesta potrebna odgovarajuća finansijska potpora iz proračuna Unije; potiče države članice da odobre potencijalna sredstva i finansijsku potporu vlasnicima zgrada kako bi preuzeli znatne troškove uzrokovane provjerom prisutnosti azbesta i izbjegli rizik od napuštanja zgrada;
6. naglašava da trenutačno države članice mogu dodijeliti sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih fondova za postupanje s azbestom i njegovo uklanjanje u skladu s ciljevima nacionalnih ili regionalnih programa; u tom kontekstu naglašava jedinstvene prilike koje se u tom pogledu pružaju u okviru zelenog plana, instrumenta Next Generation EU i višegodišnjeg finansijskog okvira za razdoblje 2021.-2027.; ističe da bi vlasnici zgrada trebali imati mogućnost izravnog ili neizravnog pristupa tim mehanizmima finansijske potpore za financiranje radova održavanja, obnove i rušenja povezanih s uklanjanjem azbesta;
7. ustraje u tome da je potrebno izraditi postupak normizacije za uklanjanje azbestnih vlakana kako bi se smanjilo opterećenje postupka i administrativno opterećenje za poduzeća, posebno za mala i srednja poduzeća; poziva Komisiju da sastavi krovni program svih finansijskih potpora dostupnih vlasnicima i za mjere država članica usmjerenе na uklanjanje i sigurno odlaganje azbesta, uključujući informacijske i edukacijske aktivnosti, s obzirom na negativan učinak azbesta na ljudsko zdravlje i znatan trošak njegova otkrivanja i uklanjanja;
8. poziva Komisiju da uspostavi smjernice za nacionalne planove za uklanjanje azbesta, u skladu s kojima bi države članice trebale definirati i provesti ciljeve uklanjanja azbesta za javne i privatne zgrade, uspostaviti jedinstvene kontaktne točke za centralizaciju aktivnosti i informacija o planovima za uklanjanje azbesta; jedinstvena kontaktna točka koju uspostavljaju države članice mogla bi također biti mogla poslužiti kao nacionalna kontaktna točka za pomoć žrtvama i njihovim obiteljima, a države članice mogle bi uspostaviti jasne i učinkovite mehanizme naknade za žrtve bolesti povezanih s azbestom;
9. ističe da bi europske smjernice za nacionalne planove za uklanjanje azbesta trebale uključivati uspostavu europske platforme za nacionalna tijela za izvješćivanje o prisutnosti azbesta u pogledu mapiranja i razmjene dobroih praksi o njegovu uklanjanju i sigurnom odlaganju; dodaje da bi ta platforma trebala biti u potpunosti dostupna široj javnosti i uključivati podatke prijavljene u nacionalnim registrima;
10. naglašava da bi se u nacionalnim planovima za uklanjanje azbesta prednost trebala dati određenim zgradama, kao što su škole, dvorane i socijalni objekti, te da bi ti planovi trebali biti podložni redovitim ocjenjivanjima i revizijama;
11. naglašava da bi se odredbe prava Unije o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda trebale koristiti za sprečavanje uporabe i nezakonitog stavljanja azbesta na unutarnje tržište te u tom pogledu ističe važnost pojačanih aktivnosti nadzora tržišta; podsjeća da je u komunikaciji Komisije od 28. listopada 2015. naslovljenoj „Poboljšanje jedinstvenog tržišta: više prilika za ljude i poduzeća“ utvrđeno jačanje npora da se na tržištu Unije zadrže nesukladni proizvodi, među ostalim i azbest;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	1.9.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 45 - : 0 0 : 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Hynek Blaško, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoş, Markus Buchheit, Andrea Caroppo, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Marco Zullo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Salvatore De Meo

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

45	+
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
ID	Alessandra Basso, Hynek Blaško, Markus Buchheit, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
NI	Miroslav Radačovský
PPE	Pablo Arias Echeverría, Andrea Caroppo, Deirdre Clune, Salvatore De Meo, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoş, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard, Marco Zullo
S&D	Alex Agius Saliba, Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Christel Schaldemose
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

0	-

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	27.9.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, David Casa, Leila Chaibi, Margarita de la Pisa Carrión, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Nicolaus Fest, Lucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Ádám Kósa, Stelios Kympouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Vincenzo Sofo, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Konstantinos Arvanitis, Johan Danielsson, Gheorghe Falcă, Lina Gálvez Muñoz, Sara Matthieu, Beata Mazurek, Eugenia Rodríguez Palop, Véronique Trillet-Lenoir

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

47	+
ID	Dominique Bilde, France Jamet, Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Ádám Kósa, Daniela Rondinelli
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Lucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo, Véronique Trillet-Lenoir, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Alex Agius Saliba, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Johan Danielsson, Estrella Durá Ferrandis, Lina Gálvez Muñoz, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Marianne Vind
The Left	Konstantinos Arvanitis, Leila Chaibi, Eugenia Rodríguez Palop, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

0	-

7	0
ECR	Beata Mazurek, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska, Vincenzo Sofo, Beata Szydło
ID	Nicolaus Fest, Guido Reil

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani